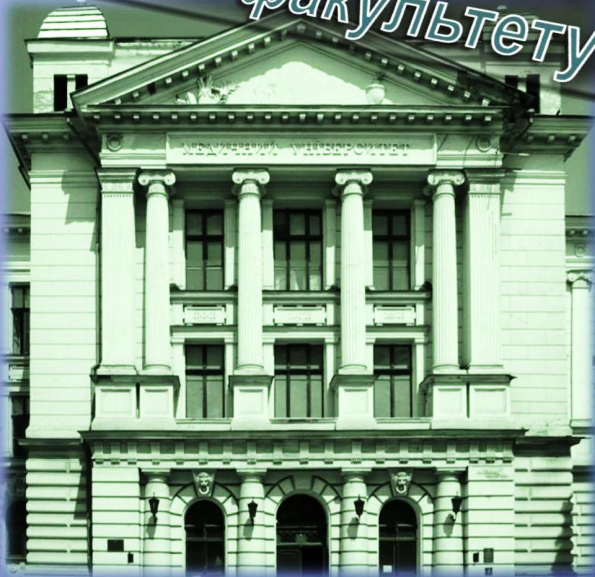

Одеський національний
медичний університет

**Українська мова
як іноземна:**

практикум для здобувачів
5-го курсу міжнародного
факультету

ОНМедУ координати:

46°29'36" пн. ш.

30°43'32" сх. д.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

О. О. Сікорська, Л. М. Філюк, О. С. Шаніна

УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА
Практикум
для здобувачів вищої освіти
5-го курсу міжнародного факультету
(англійська мова навчання)

Одеса

ОНМедУ

2023

УДК 811.161.2(076)
С35

Автори:

О. О. Сікорська — к. філол. н., доцент, завідувачка кафедри суспільних наук
Л. М. Філюк — к. філол. н., доцент
О. С. Шаніна — к. філол. н., доцент

Рецензенти:

Н. О. Бігунова — д. філол. н., професор, завідувачка кафедри
теоретичної та прикладної фонетики англійської мови
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

М. Г. Тер-Григорьян — к. філол. н., доцент кафедри іноземних мов
гуманітарних факультетів Одеського національного університету
імені І. І. Мечникова

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Одеського національного медичного університету
МОЗ України
Протокол № 8 від 29.06.2023 р.*

Сікорська О. О.

С35 Українська мова як іноземна : практикум для здобувачів вищої освіти 5-го курсу міжнародного факультету (англійська мова навчання) [Електронне видання] / О. О. Сікорська, Л. М. Філюк, О. С. Шаніна. — Одеса : ОНМедУ, 2023. — 132 с.

ISBN 978-966-443-117-7

Практикум містить професійно спрямовані тексти та широкий спектр лексико-граматичних вправ для удосконалення лінгвістичної компетентності майбутніх медичних працівників. Практичний матеріал сприяє розвитку мислення здобувача, навчає самостійно опановувати знання в умовах практичної діяльності. Метою практикуму є формування комплексу компетентностей, умінь і навичок мовленнєвої взаємодії здобувача-медика з огляду на цілі та соціальні норми комунікативної поведінки в різних сферах і ситуаціях професійно зорієнтованого мовлення. Зміст практикуму відповідає чинній робочій програмі з дисципліни.

Для здобувачів вищої освіти міжнародного факультету.

УДК 811.161.2(076)

ISBN 978-966-443-117-7

© О. О. Сікорська, Л. М. Філюк,
О. С. Шаніна, 2023

© Одеський національний
медичний університет
МОЗ України, 2023

ЗМІСТ CONTENTS

Розділ 1. Людське тіло. Системи людського організму. Органи чуття Unit 1. A human body. Systems of a human body. Sense organs	7
Розділ 2. Структура медичних закладів. Лікарня Unit 2. The structure of medical institutions. Hospital	12
Розділ 3. Прийом: первинний огляд пацієнта. Медична картка пацієнта Unit 3. Reception: initial examination of the patient. Patient medical card	16
Розділ 4. Відділення гастроентерології. Захворювання органів травлення. Скарги пацієнта, симптоми захворювання, діагностика, рекомендації Unit 4. Department of gastroenterology. Diseases of the digestive system. Patient complaints, disease symptoms, diagnosis, recommendations	19
Розділ 5. Відділення гастроентерології. Спілкування між лікарем і пацієнтом із симптомами захворювань органів травлення Unit 5. Department of gastroenterology. Communication between a doctor and a patient with symptoms of diseases of the digestive system	24
Розділ 6. Відділення пульмонології та ЛОР-органів. Органи дихальної системи та ЛОР-органи. Захворювання органів дихання та ЛОР-органів: уточнення клінічних особливостей Unit 6. Pulmonary and ENT department. Organs of the respiratory system and ENT. Diseases of the respiratory system and ENT organs: clarifying the clinical features	28
Розділ 7. Відділення пульмонології та ЛОР-органів. Спілкування між лікарем і пацієнтом із симптомами захворювань дихальної системи. Збір анамнезу Unit 7. Pulmonary and ENT department. Communication between a doctor and a patient with symptoms of diseases of the respiratory system. Anamnesis.....	32

Розділ 8. Відділення кардіології. Органи, компоненти та захворювання серцево-судинної системи. Кров. Групи крові / Unit 8. Department of cardiology. Organs, components and diseases of the cardiovascular system. Blood. Blood groups	36
Розділ 9. Відділення кардіології. Спілкування між лікарем і пацієнтом з ознаками захворювань серцево-судинної системи. Анамнез життя Unit 9. Department of cardiology. Communication between a doctor and a patient with signs of cardiovascular diseases. Life history	41
Розділ 10. Терапевтичне відділення. На прийомі в ендокринолога: ендокринні захворювання, їхні симптоми та скарги пацієнтів Unit 10. Therapeutic department. At the endocrinologist: endocrine diseases, their symptoms and patient complaints	45
Розділ 11. Терапевтичне відділення. Органи і складові частини сечової системи. Спілкування терапевта, ендокринолога, імунолога і уролога з пацієнтом Unit 11. Therapeutic department. Organs and components of the urinary system. Communication between the therapist, endocrinologist, immunologist and urologist with the patient	49
Розділ 12. Невідкладна хірургія. Органи та компоненти опорно-рухового апарату Unit 12. Emergency surgery. Organs and components of the musculoskeletal system	54
Розділ 13. Невідкладна хірургія. Захворювання кістково-м'язового опорно-рухового апарату. Хірургічне відділення. Спілкування ортопеда-травматолога і хірурга з пацієнтом Unit 13. Emergency surgery. Diseases of the musculoskeletal system. Department of surgery. Communication of an orthopedic traumatologist and a surgeon with the patient	58
Розділ 14. Дерматологічна клініка. Поняття про дерматологічні захворювання. Скарги пацієнта, симптоми захворювань / Unit 14. Dermatology clinic. The concept of dermatological diseases. Complaints of the patient, symptoms of diseases	62
Розділ 15. Дерматологічна клініка. Спілкування між дерматологом і пацієнтом. Огляд Unit 15. Dermatology clinic. Communication between a dermatologist and a patient. Examination	66

Розділ 16. Нейропсихологічна клініка. Психіатрична лікарня (диспансер), неврологія: захворювання, профілактика, скарги пацієнтів	
Unit 16. Neuropsychological clinic. Psychiatric hospital (dispensary), neurology: diseases, prevention, patient complaints	70
Розділ 17. Нейропсихологічна клініка. Спілкування психіатра і невропатолога з пацієнтом: обстеження, рекомендації	
Unit 17. Neuropsychological clinic. Communication of a psychiatrist and a neurologist with a patient: examination, recommendations	74
Розділ 18. Відділення інфекційних захворювань. Види, причини виникнення, збудники та шляхи передачі інфекційних захворювань	
Unit 18. Department of infectious diseases. Types, causes, pathogens and ways of transmission of infectious diseases	77
Розділ 19. Відділення інфекційних хвороб. Інфекційні хвороби: симптоми, діагностика та профілактика. Спілкування лікаря-інфекціоніста з пацієнтом. Встановлення попереднього діагнозу	
Unit 19. Department of infectious diseases. Infectious diseases: symptoms, diagnosis and prevention. Communication between an infectologist and a patient. Preliminary diagnosis	82
Розділ 20. Пологовий будинок. Перебіг пологів. Спілкування акушера-гінеколога з пацієнткою	
Unit 20. Maternity hospital. The course of childbirth. Communication between an obstetrician-gynecologist and a patient	87
Розділ 21. Дитяча лікарня. Дитячі хвороби. Симптоми. Лікування	
Unit 21. Children's hospital. Children's diseases. Symptoms. Treatment	91
Розділ 22. Дитяча лікарня. Спілкування педіатра з батьками і хворою дитиною	
Unit 22. Children's hospital. Communication of a pediatrician with parents and a sick child	95
Розділ 23. Онкологічний диспансер. Скарги пацієнта. Спілкування лікаря-онколога з пацієнтом	
Unit 23. Oncology clinic. Complaints of the patient. Communication between an oncologist and a patient	99

Розділ 24. Стоматологічне відділення. Поняття про щелепно-лицьову систему. Захворювання зубів і порожнини рота. Спілкування між стоматологом і пацієнтом	
Unit 24. Dental clinic. The concept of the maxillofacial system. Diseases of the teeth and oral cavity. Communication between a dentist and a patient	103
Розділ 25. Фармацевт в аптеці. Структура аптеки. Класифікація лікарських засобів. Порядок відпуску лікарських засобів в Україні	
Unit 25. Pharmacist in a pharmacy. The structure of the pharmacy. Classification of drugs. The procedure for dispensing medicines in Ukraine	107
Словник	
Glossary	111
Список рекомендованої літератури для здобувачів	
List of recommended literature for applicants	129
Список використаної літератури	
List of references	131

Розділ 1. Людське тіло.

Системи людського організму. Органи чуття

Unit 1. A human body.

Systems of a human body. Sense organs

Основні поняття: / Basic notions: органи чуття (sense organs), організм (organism), зір (eyesight), слух (hearing), смак (taste), нюх (smell), дотик (touch), глухота (deafness), сліпота (blindness), дальтонізм (daltonism), видільна система (excretory system), дихальна система (respiratory system), ендокринна система (endocrine system), імунна система (immune system), м'язова система (muscular system), нервова система (nervous system), покривна система (cover system), серцево-судинна система (cardiovascular system), репродуктивна система (reproductive system), травна система (digestive system).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

1. Що таке м'язова система? / What is the muscular system?
2. Опишіть, з чого складається нервова система. / Describe what the nervous system consists of.
3. Що таке серцево-судинна система? / What is the cardiovascular system?
4. Які складові дихальної системи? / What are the components of the respiratory system?
5. Яку функцію виконує травна система? / What is the function of the digestive system?
6. Яку другу назву має видільна система? / What is the second name of the excretory system?
7. За що відповідає репродуктивна система? / What is the reproductive system responsible for?

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. Прочитайте текст. Дієслова в дужках поставте у формі теперішнього часу. / Read the text. Put the verbs in brackets in the Present Tense.

Органи чуття людини

Людина (отримувати) інформацію про світ за допомогою сенсорної системи, або органів чуття. Органи чуття (забезпечувати) такі основні види чутливості: зір, слух, нюх, смак, дотик, рівновагу та відчуття положення тіла у просторі.

Дотик. Рецептори дотику (містяться) у слизовій оболонці шкіри. Найбільше їх на губах, кінчику язика, пальців, а також на долоні.

Нюх. Рецептори нюху є у слизовій оболонці носа. Людина (сприймати) різні запахи: приємні або неприємні. Якщо запах приємний, ми (казати): щось гарно пахне. Якщо запах неприємний, ми (казати): щось (смердіти).

Смак. Рецептори смаку є у слизовій оболонці язика. Смак (допомагати) людині визначити якість їжі. Якщо їжа смачна, слина виділяється і (сприяти) процесу травлення. Основні смаки — це кислий, солодкий, солоний, гіркий, гострий.

Слух. Вуха як органи слуху (сприймати) звук. Людина (слухати) і (чути) різні звуки. Вона (могти) сказати, звідки йде звук, а також яка висота, тембр, сила звуку. Звук може бути гучним або тихим. Вуха (складатися) із трьох відділів: зовнішнє вухо, середнє вухо, внутрішнє вухо.

Зір. Очі — це органи зору. За допомогою цього органа людина (бачити) різні кольори, розмір предмета, його форму.

Завдання 2. Дайте відповіді на питання до тексту: / Give answers on the questions to the text:

1. Які є основні види чутливості?
2. За допомогою чого людина сприймає форму, розмір, густину, температуру різних предметів?
3. Які є основні види смаків?
4. З яких відділів складається вухо?
5. Що ви знаєте про нюх?
6. Що забезпечує нам слух?
7. Як людина бачить?
8. Як людина відчуває смак?

Завдання 3. Складіть діалог про будову людського організму на основі поданої нижче корисної інформації. / Make up the dialogue about the structure of a human being's body according to the information given below.

Зразок: Основна синтаксична конструкція: *Чи знаєш ти, що (скільки, як, коли, з якого часу)..?*

- Відбитки пальців з'являються у людини на стадії плода у тримісячному віці.
- Емаль зубів є найтвердішою речовиною в організмі.
- Як і відбитки пальців, відбитки язика унікальні.
- Плід (ненароджене немовля) може гикати.
- Волосся на обличчі росте швидше, ніж волосся на інших частинах вашого тіла.
- Ваш організм містить близько 4 грамів солі.
- Ваше тіло за півгодини виділяє достатньо тепла, щоб закип'ятити два літри води.
- Мозок на 80 % складається з води.
- Коли людина усміхається, у неї напружуються приблизно 17 м'язів обличчя, що є чудовою профілактикою від зморшок. Усміхайтеся частіше!
- Стегнові кістки людини міцніші, ніж бетон.
- Ваше волосся може витримати вантаж масою 3 кілограми.
- Нігті на руках ростуть майже в 4 рази швидше, ніж нігті на ногах.
- Якби чоловіки не голилися, то довжина їхньої бороди на момент природної смерті становила б 4 метри.

Завдання 4. Поєднайте синоніми. / Match the synonyms.

Статева система	відчувати запах
Видільна система	чути
Сприймати на нюх	оглухнути
Сприймати на слух	репродуктивна система
Втратити слух	екскреторна система

Завдання 5. Утворіть прикметники на позначення назв систем організму від слів, поданих нижче. / Make up adjectives denoting the names of the systems of the organism from the words given below.

М'язи, виділяти, нерви, ендокринні залози, стать, імунітет, серце й судини, покривати.

Завдання 6. Вставте слова з довідки у текст. / Put the words from reference in the text.

Уранці Арсен ... із жахливим головним болем, його трусило від холоду. Він зателефонував своєму босові і сказав, що ... і не зможе прийти на роботу. Потім він ... температуру. О Боже! 38,6! Треба йти до лікаря.

Арсен ... у поліклініку, трохи ... у черзі й нарешті ... на прийом до терапевта. Лікар ..., що його турбує, попросила його відкрити рот і ... горло. Потім вона попросила його зняти сорочку і ... легені. Тоді лікар сказала, що в Арсена грип, ... йому ліки і призначила лікування амбулаторно протягом кількох днів.

Слова для довідки: виписала, запитала, пішов, прокинувся, показати, поміряв, послухала, потрапив, почекав.

Завдання 7. Запишіть слова в дужках у правильній формі. / Write the words in brackets in the correct form.

У/В — IN, ON, AT, TO

У середині лютого Олег катався на лижах у (Буковель). Було дуже весело, але раптом він упав і відчув жахливий біль у (рука) і в (нога).

«Напевно, я зламав (рука) і (нога)», — подумав він. Біль був такий сильний, що хлопець не міг рухатися. Приїхала швидка допомога, медики перенесли його у (машина), наклали (шина) на руку і ногу й повезли до (лікарня). Лікар сказав, що Олег зламав (нога). На щастя, Олег не зламав (рука), але вивихнув її, тому йому треба якийсь час носити (пов'язка). Через це Олег не міг навіть ходити на (милиці), він мусив їздити на (візок).

Завдання 8. Виберіть потрібне слово у дужках. / Choose the necessary word in the brackets.

1. Скелет людини (виділяє, дозволяє, складається, захищає) із приблизно 200 кісток.

2. У кістках (утворюється, складається, відбувається, виконує) кров.
3. М'язи (включають, дозволяють, виділяють, забезпечують) людині рухатися.
4. Серцево-судинна система (утворює, забезпечує, захищає, включає) серце, артерії, капіляри, вени.
5. У легенях (відбувається, складається, утворюється, виділяється) газообмін.
6. Ендокринна система — це органи, які (знищують, регулюють, виділяють, включають) гормони у кров і лімфу.
7. Ендокринна система (захищає, утворює, регулює, виділяє) важливі функції організму людини.
8. Імунна система (складається, забезпечує, включає, відбувається) захист організму.
9. Покривна система (регулює, захищає, включає, забезпечує) тіло від ушкоджень.

Розділ 2. Структура медичних закладів.
Лікарня
Unit 2. The structure of medical institutions.
Hospital

Основні поняття: / Basic notions: лікарня (hospital), поліклініка (polyclinic), хоспіс (hospice), медична картка (medical card), лікувально-профілактичні заклади (health care facilities), амбулаторне і стаціонарне відділення (outpatient and inpatient department), головний лікар (chief doctor), приймальне відділення (reception room), профільне відділення (profile clinic), диспансер (dispensary), адміністративно-господарська частина (administrative unit), діагностика (diagnostics), лікування (treatment), профілактика (prophylaxis), реєстрація (registry), харчоблок (eating unit), санітарно-гігієнічне оброблення (disinfection, hygienic and sanitary treatment).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

Яка інформація є неправдивою? / What information is false?

1. У лікувальних закладах населенню проводять діагностику, лікування, профілактику захворювань і реабілітацію тяжкохворих пацієнтів. / Medical institutions provide diagnosis, treatment, prevention of diseases and rehabilitation of seriously ill patients.

2. За результатами огляду й обстеження хворий отримує лікарське призначення або направлення до стаціонару. / Based on the results of the examination, the patient receives a medical prescription or a referral to a hospital.

3. У великих лікарнях лікарі чергують у приймальній покої цілодобово. / In large hospitals, doctors are on duty in the reception area around the clock.

4. Якщо у пацієнта діагностували тяжке захворювання, то його лікують амбулаторно. / If a patient is diagnosed with a serious illness, they are treated on an outpatient basis.

5. Пацієнта виписують у відділенні, де він лікувався. / The patient is discharged from the ward where he or she was treated.

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. Доберіть з лексичного мінімуму слова, що пояснюються із цих речень. / Choose from the lexical minimum the words explained by each of these sentences.

1. Місце, де приймають пацієнтів до лікувального закладу.
2. Заклад, який надає медичні послуги.
3. Медичний документ, у якому є вся інформація про здоров'я пацієнта.
4. Процес розпізнавання хвороби різними засобами й способами.
5. Заходи для запобігання захворюванням та їхнім ускладненням.
6. Підрозділ, де лікарі діагностують захворювання і дають пацієнтові рекомендації для лікування вдома.
7. Підрозділ, де діагностують і лікують захворювання тільки під наглядом лікаря.
8. Знезараження та дезінфекція тіла.
9. Людина, яка керує всіма відділеннями лікарні.
10. Підрозділ, який здійснює господарське забезпечення.

Завдання 2. Із поданих слів складіть речення. / Make up sentences from the following words.

1. У лікарня / населення / отримувати / висококваліфікована / медична / допомога.
2. У структура / лікарня / часто / функціонувати / поліклініка.
3. Лікар / приймальне відділення / устанавлювати / попередній діагноз.
4. Спочатку / пацієнт / потрапляти / в реєстратура.
5. Пацієнти / з тяжкі / захворювання / потребувати / стаціонарна медична / допомога.
6. Виписати / пацієнт / здійснити / у / відділення / профіль / відповідний.

Завдання 3. Продовжіть речення, використовуючи іменники у знахідному відмінку. / Continue the sentences using nouns in Accusative case.

1. У палаті для пацієнта передбачено
2. За результатами огляду й обстеження хворий отримує
3. Після огляду й попередньої діагностики пацієнта можуть направити до

4. Після виписування людина отримує на руки
5. У приймальному відділенні заповнюють
6. У стаціонарі лікують

Завдання 4. Опишіть структуру лікарні. / Describe the structure of a hospital.

Завдання 5. Прочитайте текст і дайте відповіді на питання. / Read the text and answer the following questions.

На вулиці Галицькій сталась аварія. В авто, у якому їхали студенти Давид і Павло, в'їхав інший автомобіль. Очевидці відразу зателефонували в поліцію і викликали швидку допомогу. Давид був за кермом, а Павло сидів на передньому кріслі пасажира. Студентів привезли до приймального відділення обласної лікарні, тому що вона розміщена найближче до місця аварії.

У приймальному відділенні студентів зареєстрували й заповнили паспортну частину. Давид міг говорити; Павлові важко було відповідати на запитання, тому він дав свої документи — і потрібну інформацію лікарі взяли звідти. Потім пацієнтів оглянули терапевт, хірург і травматолог, взяли аналіз крові. Під час первинного огляду спеціалісти з'ясували, що в Давида стан задовільний, він міг самостійно рухатися, на тілі були синці. У Павла діагностували стан середньої тяжкості, у нього паморочилася голова, він не міг рухати правою ногою, тому його занесли до відділення на ношах. Обом постраждалим провели антисептичне оброблення ран і направили на рентгенологічне дослідження. Павлові зробили МРТ, бо в нього були гематоми на голові.

1. Що сталося зі студентами?
2. Який студент отримав тяжчі травми і чому, на вашу думку?
3. Яку допомогу надали постраждалим у приймальному відділенні?
4. Які травми виявили у Давида і Павла?
5. Лікарі заповнювали медичну картку обох постраждалих? Чому?
6. До якого відділення направили Павла?
7. Які види лікування призначили студентам?
8. Чим відрізняється амбулаторне лікування від стаціонарного?

Завдання 6. Доповніть діалог відповідями кожного постраждалого. / Complete the dialogue with the responses of each victim.

Питання	Відповіді	
	Давид	Павло
Ви можете говорити?		
Маєте із собою якісь документи?		
Можете рухатися?		
Голова паморочиться?		
Де саме відчуваєте біль?		

Завдання 7. З поданих слів складіть речення. / Make a sentence with given words.

1. У разі першого відвідування / амбулаторне відділення / пацієнт / потрапляти / в реєстратура.

2. Після / реєстратура / людина / іти / на приймання / до сімейний / лікар або до профільний спеціаліст.

3. Амбулаторне лікування / передбачати / перебування / хворий / домашні умови.

4. Під час лікування хворий / перебувати / в / палата.

5. Перебування / хворий / починатися / у стаціонар / з приймальне відділення.

Розділ 3. Прийом: первинний огляд пацієнта.
Медична картка пацієнта
Unit 3. Reception: initial examination of the patient.
Patient medical card

Основні поняття: / Basic notions: приймальне відділення (reception room), лікарня (hospital), поліклініка (polyclinic), хоспіс (hospice), медична картка (medical card), лікувально-профілактичні заклади (health care facilities), амбулаторне і стаціонарне відділення (outpatient and inpatient department), головний лікар (chief doctor), диспансер (dispensary), діагностика (diagnostics), лікування (treatment), профілактика (prophylaxis), реєстратура (registry).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

Знайдіть помилкові тези та виправте на правильні: / Find the wrong theses and correct them:

1. Пацієнт відразу потрапляє до спеціалізованого відділення.
2. Приймання до стаціонару починається з реєстрації.
3. Послідовність приймання до стаціонару може бути різною.
4. Під час приймання до лікарні проводять огляд на наявність педикульозу.
5. У приймальному відділенні заповнюють медичну картку.
6. Титульну сторінку заповнюють у приймальному відділенні.
7. Антропометричне дослідження передбачає вимірювання маси тіла й зросту.
8. Якщо потрібно, проводять санітарне оброблення пацієнтів.
9. Якщо хворий непритомний і не має з собою документів, то його не приймають.
10. У приймальному відділенні також з'ясовують групу крові й резус-фактор.

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. Напишіть про роботу кожного лікувального закладу, зазначте його основні завдання та функції. / Write about the work of each medical institution, indicate its main tasks and functions.

Поліклініка
Диспансер
Пологовий будинок
Хоспіс

Завдання 2. Заповніть таблицю поданими словами відповідно до їхнього вживання у сталих виразах. / Fill in the table with the given words according to their using in set-expressions.

Зріст, горло, легені, пульс, серце, температуру, тиск, спину, язик, масу тіла, живіт.

Виміряти	Вислухати	Оглянути

Завдання 3. Доповніть діалог. Які дані з'ясовує лікар приймального відділення? / Complete the dialogue. What data is a doctor of the reception room learning?

- Ви знаєте свій зріст?
- ...
- Яка у вас маса тіла?
- ...
- Виміряємо обвід грудної клітки. Підніміть руки.
- ...
- Ще потрібно виміряти обвід голови.
- ...

Завдання 4. Охарактеризуйте стан пацієнта за такими показниками об'єктивного обстеження. / Characterize the condition of the patient according to the following indicators of the objective examination.

1. Тип дихання і стан грудної клітки.
2. Огляд, перкусія й аускультация органів дихання.
3. Артеріальний тиск.

4. Оцінювання роботи серцево-судинної системи.
5. Огляд ротової порожнини.
6. Стан роботи травного тракту.
7. Оцінювання загального стану пацієнта (самопочуття, набряки, блідість шкірних покривів, стан лімфовузлів).

**Завдання 5. Прочитайте текст і виконайте завдання до нього.
/ Read the text and complete the tasks for it.**

Курілець Степан Сергійович на роботі раптово відчув слабкість, запаморочення, біль у грудях. Колеги викликали швидку допомогу.

Поки швидка приїхала, стан хворого погіршився. Лікарі швидкої допомоги встановили попередній діагноз «Інфаркт міокарда» й госпіталізували хворого до міської лікарні № 5. Це сталося 15 серпня 2018 року. У приймальному відділенні черговий лікар підтвердив діагноз, і тяжкохворого пацієнта на каталці транспортували до кардіологічного відділення (палата для тяжкохворих). Після тритижневого лікування пацієнт одужав, і його виписали додому. Курілець С. С. одержав лікарняний листок № 346758 з 15 серпня до 6 вересня 2018 року.

Пацієнт ще почувається не зовсім добре. Тому йому рекомендовано продовжувати лікування в сімейного лікаря.

Завдання 6. На основі тексту заповніть титульну сторінку медичної картки. / Based on the text, fill in the cover page of the medical record.

Завдання 7. Допишіть діалог з метою з'ясування скарг у разі захворювань: / Complete the dialogue to clarify complaints in case of diseases:

- а) дихальної системи;*
- б) серцево-судинної системи;*
- в) травного тракту.*

- Що Вас турбує?
- Де саме Ви відчуваєте біль?
- Біль періодичний / постійний / спазматичний / інтенсивний / помірний / тупий?
- Які ще маєте скарги?
- Яка температура тіла?
- Який у Вас апетит?
- Чи міцно Ви спите?

**Розділ 4. Відділення гастроентерології.
Захворювання органів травлення.
Скарги пацієнта, симптоми захворювання,
діагностика, рекомендації**

**Unit 4. Department of gastroenterology.
Diseases of the digestive system. Patient complaints,
disease symptoms, diagnosis, recommendations**

Основні поняття: / **Basic notions:** рот (mouth), язик (tongue), живіт (abdomen), стравохід (oesophagus), апендикс (appendix), пряма кишка (rectum), печія (heartburn), нудота (nausea), гіркота (bitterness), здуття (bloating), запалення (inflammation), гастрит (gastritis), УЗД (ultrasound), кислотність (acidity), очищувати (to clean), коліт (colitis), виразка (ulcer), пронос (diarrhea), спазматичний (spasmodic), ентерит (enteritis), операція (operation), жовчний міхур (gallbladder), запор (constipation), панкреатит (pancreatitis), холецистит (cholecystitis), хвороба (disease), відрижка (belching), дванадцятипала кишка (duodenum), слина (saliva), терапевт (therapist), черевна порожнина (abdomen), шлунок (stomach), ожиріння (obesity), гострий (acute), постійний (constant).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

1. Якщо у пацієнта апендицит, яка йому потрібна операція? / If a patient has appendicitis, what kind of surgery does he or she need?
2. Якщо є біль у животі, що не можна класти на живіт? / If you have abdominal pain, what should you not put on your stomach?
3. Які аналізи треба пройти, якщо є болі у животі? / What tests should I have if I have abdominal pain?
4. Які симптоми при гастриті? / What are the symptoms of gastritis?
5. Що лікар радить для здоров'я печінки? / What does the doctor recommend for liver health?
6. Що треба робити, щоб полегшити роботу печінки? / What should be done to facilitate liver function?

7. Які продукти корисні для печінки? / What foods are good for the liver?

8. Які функції виконує печінка? / What functions does the liver perform?

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. Поставте речення у правильному порядку. / Put the sentences in the right order.

- ... Я почувався погано.
- ... Вона виміряла температуру тіла й оглянула мене.
- ... Через кілька днів я почав почуватися краще.
- ... Я пішов у лікарню до гастроентеролога.
- ... Я пішов в аптеку і купив ліки.
- ... Вона сказала, що в мене отруєння.
- ... Я розповів, що мене турбує.
- ... Вона виписала мені ліки від болю у шлунку і від проносу.

Завдання 2. Запишіть слова у відповідні стовпчики таблиці. / Write down the given words in a necessary line.

Товста кишка, апендикс, пряма кишка, гепатит, відрижка, холецистит, запор, апендицит, печінка, печія, жовчний міхур, пронос, панкреатит, тонка кишка, блювання, стравохід, шлунок, нудота, гастрит, дванадцятипала кишка, дуоденіт, підшлункова залоза.

- Органи травної системи:
- Захворювання травної системи:
- Симптоми захворювання:

Завдання 3. Утворіть із поданих слів речення. / Make up sentences from the given words.

Дієтолог рекомендує:

1. багато / не / солі / вживати / страву / готова / вона / вже / солити / коли
2. їжі / пити / між / воду / споживаннями
3. страви / жирні / обмежити / солодкі / мучні / і / сухофрукти / можна / цукерки / і / замінити / печиво / на

4. разів / їсти / день / п'ять-шість / на / мають / порції / невеликі / їжі / бути
5. півтора / води / пити / не / щодня / менше / літра

Завдання 4. Допишіть слова у діалозі «У лікаря». Доповніть діалог рекомендаціями лікаря. / Complete the dialogue “At the doctor’s” with the necessary doctor’s advice.

Іра: Добрий день.

Дієтолог: Добрий день. Зах..., сід... . Що Вас турбує?

Іра: У мене проблеми зі шлун..., ще я хочу трохи схуднути.

Дієтолог: Схуднути? Мені здається, це не найкраща ідея. Ваша маса тіла 40 кілограмів. Для Вашого зросту й у Вашому віці норм... є маса тіла 55 кілограмів. У вас недос... маса тіла. Вам треба набр... 15 кілограмів.

Іра: Але я на дієті. Мене тур... тільки мій шлунок.

Дієтолог: Що Ви переважно їсте?

Іра: Я їм здорову їжу — одне яблуко на день.

Дієтолог: Цього зама... . Вам треба їсти біль... . А також Вам треба пройти обст... . У Вас може бути поруш... обмін речовин. Вам потрібна правильна діє... .

Завдання 5. Ужуйте дієслова в текстах у наказовій формі, використовуючи подану таблицю. Доповніть її дієсловами з наведених нижче текстів у наказовій формі. / Use the verbs in the texts in the imperative mood using the table below. Complete it with verbs from the following texts in the imperative mood.

<i>-те, -йте</i>	<i>-іть</i>
заходьте	скажіть
сідайте	розкажіть
лягайте	покажіть
зачекайте	повторіть
одягайтеся	допоможіть
роздягайтеся	принесіть
запитайте	візьміть
відпочивайте	одягніть
покличте	зніміть

Текст 1

Купіть ці ліки в аптеці. Треба вживати їх по одній таблетці три рази на день — уранці, в обід і ввечері — після їди. Також вам потрібно їсти п'ять разів на день невеликими порціями і пити не менше ніж два літри води на день. Не курити, не вживати алкоголю, не їсти гострої та смаженої їжі. І уникати стресу. Вам слід прийти до мене знову через десять днів.

Текст 2

Якщо ви відчуваєте біль у животі, треба негайно викликати швидку медичну допомогу. Не треба витрачати час на самолікування. Не можна вживати знеболювальні або проносні засоби. Не можна класти грілку на живіт. Не можна робити клізму, тому що вона може призвести до ускладнення. Не можна нічого їсти. Можна тільки пити воду. Також ви можете виміряти температуру тіла. На ділянку, де відчуваєте біль, треба покласти щось холодне.

Завдання 6. Закінчіть речення і доповніть колонки, використовуючи виділені симптоми і скарги. / Complete the sentences and fill in the columns using the highlighted symptoms and complaints.

Печія	Я не хочу їсти нічого.
Отруєння	Я не ходжу в туалет кілька днів.
Пронос	Я відчуваю біль у шлунку.

Хвороба / Симптом

У мене гастрит.

У мене

У мене немає апетиту.

У мене

У мене запор.

У мене

Скарга

Я відчуваю пекучий біль у стравоході.

Я постійно ходжу в туалет.

Мене нудить і в мене пронос.

Завдання 7. Прочитайте текст «Студент на кухні». Доповніть текст реченнями А–Ж. Одне речення зайве. / Read the text “A student in the kitchen”. Complete the text with sentences A to Ж. One sentence is missing.

А. Я не мав багато часу на це.

Б. Звичайно, це не так.

В. Я став бадьорішим і настрій поліпшився.

Г. Я проводив час з друзями, мав час на хобі і на навчання.

Д. Одну з них я їв відразу, а іншу клав у холодильник або в морозильну камеру.

Е. Завдяки такій їжі не відчуваєш голоду довгий час.

Ж. Я знайшов магазин, де ціни не дуже високі і часто є знижки.

Коли Матеш повернувся до університету, він відразу купив сковорідку і каструлю, а також переписав кілька рецептів від мами. «Я вирішив їсти більше свіжої їжі. Це не було важко, тому що я люблю овочі і фрукти. [...] Крім того, я дізнався, де на ринку можна купити свіжі продукти не дуже дорого.

Усе це не заважало мені мати яскраве студентське життя. [...] Треба було правильно організувати свій час, щоб харчуватися раціонально. Але з часом робити все це було все легше і легше.

Кілька тижнів збалансованої дієти, здорової та свіжої їжі — і я відчув зміни в своєму організмі.

[...] Я тепер мав набагато кращий вигляд. Самоорганізація йде на користь. Я виробив звичку готувати подвійну порцію їжі. [...] Наприклад, я готую курку або рибу з овочами, половину кладу в холодильник, а потім підігрівую у мікрохвильовці. Це допомагає мені зекономити час. Крім того, не потрібно мити багато посуду.

Також добре мати заморожені овочі й зелень у морозилці й готувати до них кашу (пшеничну, ячмінну, вівсяну, гречану). [...] Коли у мене модулі й немає часу, я можу приготувати омлет за одну хвилину.

Як інші люди реагують на його новий спосіб життя? Матеш каже: «Мені здається, у наш час це класно, коли хлопець вміє готувати. Правда, мої друзі жартували, що я не такий, як усі, і не підтримую студентські традиції. [...] Але якщо ти студент медичного університету, ти повинен мати багато сил, щоб навчатися і бути активним. А для цього потрібне здорове харчування».

**Розділ 5. Відділення гастроентерології.
Спілкування між лікарем і пацієнтом
із симптомами захворювань органів травлення
Unit 5. Department of gastroenterology.
Communication between a doctor and a patient
with symptoms of diseases of the digestive system**

Основні поняття: / Basic notions: рот (mouth), язик (tongue), живіт (abdomen), стравохід (oesophagus), апендикс (appendix), пряма кишка (rectum), печія (heartburn), нудота (nausea), гіркота (bitterness), здуття (bloating), запалення (inflammation), гастрит (gastritis), УЗД (ultrasound), кислотність (acidity), очищувати (to clean), коліт (colitis), виразка (ulcer), пронос (diarrhea), спазматичний (spasmodic), ентерит (enteritis), операція (operation), жовчний міхур (gallbladder), запор (constipation), панкреатит (pancreatitis), холецистит (cholecystitis), хвороба (disease), відрижка (belching), дванадцятипала кишка (duodenum), слина (saliva), терапевт (therapist), черевна порожнина (abdomen), шлунок (stomach), ожиріння (obesity), гострий (acute), постійний (constant).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

1. Якщо у пацієнта апендицит, яка йому потрібна операція? / If the patient has appendicitis, what kind of surgery does he need?
2. Якщо є біль у животі, що не можна класти на живіт? / If there is abdominal pain, what should not be put on the stomach?
3. Які аналізи треба пройти, якщо є болі у животі? / What tests should be done if there is abdominal pain?
4. Які симптоми при гастриті? / What are the symptoms of gastritis?
5. Що лікар радить для здоров'я печінки? / What does the doctor recommend for liver health?
6. Що треба робити, щоб полегшити роботу печінки? / What should be done to facilitate liver function?
7. Які продукти корисні для печінки? / What foods are good for the liver?
8. Які функції виконує печінка? / What functions does the liver perform?

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. Об'єднайте слова із переліку А і слова з переліку Б. / Form words from A and B listing.

А. Причина, виразка, половина, лікування, тисячі, симптоми, стан.

Б. Людей, випадків, гастриту, шлунка, дванадцятипалої кишки, антибіотиками, пацієнтів.

Завдання 2. Поставте питання до підкреслених слів: де? звідки? куди? / Put the questions to the underlined words: where? where from? where to?

1. Кислі ферменти надходять у шлунок.
2. У шлунку їжа перебуває близько двох годин.
3. У дванадцятипалій кишці їжа переробляється в лужних речовинах.
4. Концентровані шлункові соки потрапляють у дванадцятипалу кишку.
5. Зі стравоходу їжа потрапляє у шлунок.
6. Лужні речовини потрапляють у шлунок.
7. Кров переносить поживні речовини до клітин і тканин організму.
8. Поживні речовини всмоктуються у кишечнику і надходять у кров і лімфу.

Завдання 3. Об'єднайте слова з двох колонок у словосполучення. / Match the words.

Слизова	кишка
Шлунковий	оболонка
Кислі	речовини
Лужні	сік
Дванадцятипала	тракт
Травний	ферменти

Завдання 4. Прочитайте діалог іноземного студента і лікаря. Як ви думаєте, який діагноз установив лікар? Знайдіть 15 помилок у репліках іноземного студента. / Read the dialogue between a foreign student and a doctor. Guess the diagnosis. Find 15 mistakes here in the foreigner's words.

Лікар: Добрий день, заходьте, сідайте, які у Вас скарги?

Студент: Добре день, у мене є болить у правому боці.

Лікар: Лягайте на кушетку, я Вас огляну. Тут болить?

Студент: Так.

Лікар: Скільки часу Ви відчуваєте біль?

Студент: Три день.

Лікар: Який характер болю?

Студент: Біль сильне і постійне.

Лікар: Біль віддає кудись?

Студент: Так, я також відчуваю біль у права нога, коли я йду.

Лікар: Ви міряли температуру?

Студент: Так, температура був 38 градусів.

Лікар: Які ще скарги у Вас є?

Студент: У мене нудить і блювання.

Лікар: Ви вживали якісь ліки?

Студент: Ні, я не вживали ліки. Я чекати, що біль мине сам. Я класти холодне компрес на місце болю.

Лікар: Що Ви їли останні три дні?

Студент: Майже нічого, я не хотіти їсти, але я пити багато води.

Лікар: У Вас .., Вам потрібна операція.

Завдання 5. Розділіть репліки лікаря і пацієнта. Діалог запишіть. / Divide the lines between the doctor and the patient. Write down the dialogue.

Добрий день. Заходьте, сідайте. Що Вас турбує? Я почуваюся погано останні кілька днів. У мене трохи підвищена температура і болить живіт. Вас нудить? Так, мене нудить, і я блював кілька разів. Давайте я Вас огляну. Горло не болить? Ні. У Вас був пронос? Так. Можливо, Ви з'їли щось недавно, що могло зашкодити? Не знаю, можливо... Так, я ходив з друзями на шашлики недавно, і м'ясо було не дуже добре просмажене. Це може бути через шашлик, або, можливо, Ви з'їли щось, що зберігалось без холодильника надто довго. Так, мені стало погано того вечора після шашлику. Вам треба полежати в ліжку день-два. Я выпишу Вам ліки від болю у шлунку і від проносу. Пийте багато води і спробуйте не хвилюватися якийсь час. Дякую. Скільки я маю заплатити? Консультація безкоштовна, але Вам треба заплатити за ліки в аптеці. Звичайно. Дякую. До побачення. До побачення.

Завдання 6. Прочитайте лист Галини до одного із жіночих журналів. Дайте їй поради. / Read Galina's letter to a women's magazine. Give her some advice.

Шановна редакціє!

У мене проблема із зайвою масою тіла. З дитинства я була повною. Моя родина завжди каже мені, що якщо я хочу бути здоровою, то треба багато їсти. Усі в моїй родині завжди їли багато, і я так само. У школі я мала проблеми на заняттях з фізкультури. Пізніше, коли мені було 22 роки, я завагітніла і почала їсти ще більше. І нині моя маса тіла — 90 кілограмів при зрості 175 сантиметрів. Я тимчасово не працюю, тому що виховую сина. Не маю часу ходити до спортзалу. Пробую різні дієти і курю цигарки для того, щоб схуднути, але без результату. Хочу бути така худа, як дівчата у вашому журналі. Що мені робити?

З повагою,

Галина, м. Івано-Франківськ

Виберіть корисні поради із наведених нижче і закінчіть лист редакції до Галини.

По-перше, по-друге, вам треба, ви мусите, вам не можна робити фізичні вправи регулярно, бігати вранці, не курити, не сидіти на дієті, їсти більші порції, не їсти овочі і фрукти, піти на консультацію до дієтолога, записатися на курси англійської мови.

Шановна пані Галино!

Дякуємо Вам за лист. Маємо для Вас такі поради:

.....

Завдання 7. Поставте питання до підкреслених слів. / Put questions to the underlined words.

1. Друзі і колеги почали цікавитися, що відбувається.
2. Меню склали дієтологи.
3. Любомир їв хліб із салом.
4. За тиждень чоловік втрачав 200–300 грамів.
5. Він зняв з вішалки свій костюм.
6. Перший місяць був найскладнішим.
7. Любомир мав тоді жахливий вигляд.
8. Живіт «пішов» в останню чергу.

**Розділ 6. Відділення пульмонології
та ЛОР-органів. Органи дихальної системи
та ЛОР-органи. Захворювання органів дихання
та ЛОР-органів: уточнення клінічних особливостей**
Unit 6. Pulmonary and ENT department.
Organs of the respiratory system and ENT.
**Diseases of the respiratory system
and ENT organs: clarifying the clinical features**

Основні поняття: / Basic notions: інфекція (infection), вірус (virus), алерген (allergen), переохолодження (hypothermia), пітливість (sweating), мокротиння (sputum), кашель (cough), сльози (tears), відхаркування (expectoration), чхання (sneezing), бронхіт (bronchitis), пневмонія (pneumonia), туберкульоз (tuberculosis), астма (asthma), асфіксія (asphyxia), алергія (allergy), антибіотик (antibiotic), флюорографія (fluorography), рентген (X-ray), хрипи (wheeze), щеплення (vaccination), інгаляція (inhalation).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

1. Яких збудників дихальної системи ви знаєте? / What pathogens of the respiratory system do you know?
2. Які головні симптоми захворювань дихальної системи? / What are the main symptoms of diseases of the respiratory system?
3. Які є методи лікування бронхіту? / What are the methods of treatment of bronchitis?
4. Що відомо про туберкульоз? / What is known about tuberculosis?
5. Як ви вважаєте, які захворювання органів дихання найбільш поширені? / What do you think are the most common respiratory diseases?
6. Чому виникає астма? / Why does asthma occur?
7. Ротове дихання краще за носове? / Is oral breathing better than nasal breathing?
8. Яка головна причина шепелявості? / What is the main cause of whispering?
9. Назвіть верхні дихальні шляхи. / Name the upper respiratory tract.

10. Назвіть нижні дихальні шляхи. / Name the lower respiratory tract.
11. Аргументуйте шкідливість куріння. / Argue the dangers of smoking.
12. Які функції дихальної системи ви знаєте? / What are the functions of the respiratory system you know?

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. Утворіть словосполучення з поданими словами. / Make word-combinations with the given words.

- Повітряно-краплинний ...
- Респіраторна вірусна ...
- Ліжковий ...
- Противірусний ...
- Відхаркувальний ...
- Бактеріальна ...
- Інфекційне ...
- Слизова ...
- Носова ...
- Дихальна ...

Завдання 2. Знайдіть зайве слово. Поясніть ваш вибір. / Find the odd word and explain your choice.

1. Глотка, гортань, ротова порожнина, очне яблуко.
2. Гортань, трахея, дихальні шляхи, м'язова тканина, носові ходи.
3. Легені, бронхи, хрящ, носова порожнина.
4. Ротове дихання, носове дихання, інтенсивне дихання.

Завдання 3. З поданих слів утворіть речення. / Make up sentences.

1. Лікувати / оториноларинголог / захворювання / ніс / вухо / горло.
2. Складатися з / система / органи / легені / та шляхи / повітроносні.
3. Грудна клітка / легені / міститься у.
4. Ворота легень / бронхи / входять в.
5. Здорова / людина / дихання / ритмічний.

Завдання 4. Поставте підкреслені слова у правильній відмінковій формі. / Put the underlined words in the proper case.

Брати участь у (чому?) дихальний процес...

Обережно працювати (чим?) скальпель...

Потрібно відпочивати (чому?) голосові зв'язки...

Наповнюється (чим?) повітря...

Забезпечує (кого? що?) робота, обмін речовин...

Скорочення (чого?) дихальні м'язи...

Завдання 5. Прочитайте текст. Поставте слова в дужках у правильній формі теперішнього часу. Висловіть свою думку щодо народних методів лікування бронхіту. / Read the text. Put the words in brackets in the correct form of Present Tense. Give your opinion about the traditional methods of treating bronchitis.

Для лікування легких форм бронхіту можна використовувати народні методи. Зокрема, гомеопати (рекомендувати) такі засоби:

- свіжий буяковий сік (підвищувати) рівень тромбоцитів, тобто (мобілізувати) захисні сили організму;
- сік капусти (сприяти) розрідженню мокротиння;
- ехінацея, мати-й-мачуха (зміцнювати) імунітет;
- відвари звіробою, фенхелю, чебрецю, соку з листків подорожника (допомагати) звільнити бронхи від мокротиння;
- настоянки з петрушки, ялівцю, берези (запобігати) розвитку ускладнень.

Під час хвороби бажано вживати вітамінні добавки. Також необхідно споживати вітамінізовану й калорійну їжу, щоб допомогти організму побороти недугу.

Завдання 6. Письмово аргументуйте шкідливість куріння. / Argue the dangers of smoking in writing.

Склад тютюнового диму

- Смола закупорює і подразнює верхні дихальні шляхи й легені та спричиняє бронхіт і рак легень.
- Нікотин — наркотична речовина, яка має сильний вплив на нервову систему, збільшує частоту скорочень серця, призводить до розвитку аритмії серця.
- Оксид вуглецю знижує здатність еритроцитів постачати кисень до клітин організму.

Завдання 7. Розподіліть слова у три колонки: іменники, дієслова, прикметники. / Put the words into three columns: nouns, verbs, adjectives.

Голосоутворення, отит, загострення, розчин, синусит, противірусний, жарознижувальний, риніт, прополоскати, почервоніти, переохолодження, втомлюваність, ринофарингіт, відвар, антибактеріальний, пролікований, кашляння, хропіння, бронхіт, закапувати, ларингіт, чутливість, почервоніння, гайморит, пітливість, фарингіт, щеплення.

Завдання 8. Прочитайте текст і дайте відповіді на питання. / Read the text and answer the questions.

Хвороби ЛОР-органів

Хвороби ЛОР-органів включають захворювання вуха, горла й носа. Основні функції цих органів — участь у голосоутворенні, диханні, споживанні їжі, розрізненні запахів і звуків.

Є кілька сотень різновидів захворювань ЛОР-органів. У світі немає людини, яка хоча б раз у житті не стикалася з цими патологіями.

Гострі респіраторні вірусні інфекції (ГРВІ) — захворювання, що передаються від хворої людини повітряно-краплинним шляхом (назофарингіт, ринофарингіт тощо). Вони починаються з уражень слизових оболонок верхніх дихальних шляхів, насамперед носа. Температура зазвичай підвищується лише до 38 градусів Цельсія. З перших днів проявляються нежить, чхання, сльозотеча, кашель і почервоніння горла, ніс закладений.

Хвороба рідко триває більше ніж тиждень. За подібністю симптомів ГРВІ часто плутають із грипом, ускладненням якого можуть бути захворювання дихальної системи й ЛОР-органів (бронхіт, пневмонія, синусит, гайморит, отит тощо).

Основні відмінності від звичайної застуди включають значне й різке підвищення температури тіла понад 39 °С, появу нежитю на 3–4-й день від початку хвороби, а також відчуття слабкості протягом 14–21 дня і сильну інтоксикацію. Хворий відчуває головний біль, ломоту, озноб, слабкість, швидку втомлюваність, має чутливість до світла.

Залежно від виду захворювання лікування передбачає застосування лікарських препаратів (спреїв, розчинів для полоскання, антибактеріальних засобів), народних методів (уживання відварів, настоянок), використання домашніх фізичних процедур (промивання носа, полоскання горла тощо).

**Розділ 7. Відділення пульмонології
та ЛОР-органів. Спілкування між лікарем
і пацієнтом із симптомами захворювань
дихальної системи. Збір анамнезу**
Unit 7. Pulmonary and ENT department.
**Communication between a doctor
and a patient with symptoms of diseases of
the respiratory system. Anamnesis**

Основні поняття: / Basic notions: інфекція (infection), вірус (virus), алерген (allergen), переохолодження (hypothermia), пітливість (sweating), мокротиння (sputum), кашель (cough), сльози (tears), відхаркування (expectoration), чхання (sneezing), бронхіт (bronchitis), пневмонія (pneumonia), туберкульоз (tuberculosis), астма (asthma), асфіксія (asphyxia), алергія (allergy), антибіотик (antibiotic), флюорографія (fluorography), рентген (X-ray), хрипи (wheeze), щеплення (vaccination), інгаляція (inhalation).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

1. Як ви вважаєте, які захворювання органів дихання найбільш поширені? / What do you think are the most common respiratory diseases?
2. Які головні симптоми захворювань дихальної системи? / What are the main symptoms of diseases of the respiratory system?
3. Які є методи лікування бронхіту? / What are the methods of treatment of bronchitis?
4. Що відомо про туберкульоз? / What is known about tuberculosis?
5. Що таке бронхіальна астма? / What is bronchial asthma?
6. Як лікується пневмонія? / How is pneumonia treated?

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. Прочитайте питання, за допомогою яких можна встановити анамнез хвороби. Складіть анамнез хвороб при бронхіті. / Read the following questions with the help of which you can establish anamnesis. Make up anamnesis of bronchitis.

1. Коли ви захворіли?
2. Який був початок захворювання, раптовий чи поступовий?

3. Які ймовірні причини недуги?
4. Чи були у вас періоди недуги і ремісії?
5. Які діагностичні методи застосовували?
6. Чи маєте алергійні реакції на медикаменти?
7. Чи маєте виписки з попередніх історій хвороби?
8. Причини останньої госпіталізації, якщо вона була?

Завдання 2. Знайдіть і виправте помилки. / Find and correct mistakes.

1. Вивільнення дихальних шляхів від зайвих елементів — це захисна реакція організму.
2. Для усіх видів захворювань характерний однаковий кашель.
3. Постійний кашель виникає при вірусних і бактеріальних інфекціях дихальних шляхів.
4. Непродуктивний кашель характеризується виділенням мокротиння.
5. Сухий кашель властивий хронічним процесам.
6. Кров і гнійні домішки в мокротинні з'являються у пацієнтів з онкологічними захворюваннями та у хворих на туберкульоз.
7. У нічний час виникає кашель у людей з хронічними недугами дихальних шляхів.
8. У ранковий час кашель виникає у хворих на бронхіальну астму, алергійний бронхіт.
9. Лікування кашлю має симптоматичний характер.
10. Кашель може бути симптомом захворювань дихальних шляхів і серцево-судинної системи.

Завдання 3. Прочитайте текст. Поставте слова в дужках у правильній формі теперішнього часу. Висловіть свою думку щодо народних методів лікування бронхіту. / Read the text. Put the words in an appropriate form of Present Tense. What do you think about traditional methods of bronchitis treatment.

Для лікування легких форм бронхіту можна використовувати народні методи. Зокрема, гомеопати (рекомендувати) такі засоби:

- свіжий буяковий сік (підвищувати) рівень тромбоцитів, тобто (мобілізувати) захисні сили організму;
- сік капусти (сприяти) розрідженню мокротиння;
- ехінацея, мати-й-мачуха (зміцнювати) імунітет;

- відвари звіробою, фенхелю, чебрецю, соку з листків подорожника (допомагати) звільнити бронхи від мокротиння;
- настоянки з петрушки, ялівцю, берези (запобігати) розвитку ускладнень.

Під час хвороби бажано вживати вітамінні добавки. Також необхідно споживати вітамінізовану й калорійну їжу, щоб допомогти організму побороти недугу.

Завдання 4. Замініть інфінітив дієслова на наказову форму. / Change the infinitive form into imperative one.

Профілактика захворювань органів дихання

Щоб не захворіти, вам треба:

- робити щеплення (вакцинацію) від грипу, туберкульозу;
- загартовуватися (робити зарядку, приймати холодний душ, більше ходити пішки);
- не відвідувати людні місця (концертні зали, театри) у період епідемії;
- кинути курити;
- раціонально харчуватися;
- уникати стресу, фізичних і психічних перевантажень;
- дотримуватися правил особистої гігієни;
- раз на рік робити флюорографію.

Завдання 5. Визначте причини захворювань органів дихання. / Determine the reasons of the respiratory diseases.

- Куріння (активне або пасивне).
- Побутова хімія (лак, фарба, клей).
- Збудники (віруси, бактерії, алергени).
- Переохолодження.
- Фізичні вправи.
- Переїдання.
- Забруднене повітря.
- Часті стреси.

Завдання 6. Прочитайте текст і допишіть слова. / Read the text and complete the words.

Бронхіт. У пацієнта є каш., часто з відх... мокротиння, задишка, біль у гр, підвищення температури, хрипи в лег... .

Пневмонія — у пац... підвищення температури тіла (38–39 °С і вище), погіршення загального ст., задишка, сил... біль у боці, потім з'яв... кашель із мокротинням.

Туберкульоз — небезпечне інфекц... захворювання. Збудн... — мікобактерія туберкульозу, або паличка Коха. Вона може бути у повітрі, краплях мок., на посуді, на одязі, на рушниках, якими користув... хворий. Симптоми — біль у грудях, каш... понад три тижні, інколи в мокротинні є кров. Підвищена пітливість, особ... вночі. Але 25 відс... людей не мають жодних симптомів.

Бронхіальна астма — у пацієнта періодич... напади ядухи (асфіксії) та кашлю, важ... дихан... .

Завдання 7. Складіть діалог за випискою з медичної картки. Установіть діагноз. / Make a dialogue based on the extract from the medical record. Make a diagnosis.

Хворий Базилевський Валерій Ігорович, 42 роки, викладач медичного коледжу, проживає за адресою: м. Івано-Франківськ, вулиця Івана Франка, будинок 54. Звернувся до сімейного лікаря зі скаргами на інтенсивний різкий біль під час ковтання, який віддає у вуха, а також сильний головний біль. Пацієнт відчуває загальну слабкість, ломоту в м'язах і суглобах. Температура тіла підвищена — 39,5 °С. Захворювання почалося день тому.

Під час огляду виявлено збільшені мигдалини яскраво-червоного кольору з гнійним нальотом.

Розділ 8. Відділення кардіології.
**Органи, компоненти та захворювання
серцево-судинної системи. Кров. Групи крові**
Unit 8. Department of cardiology.
**Organs, components and diseases
of the cardiovascular system. Blood. Blood groups**

Основні поняття / Basic notions: серце (heart), вена (vein), артерія (artery), кровonosні судини (blood vessels), серцева недостатність (heart failure), кров (blood), кисень (oxygen), праве (ліве) передсердя (right (left) atrium), кістковий мозок (marrow), інфаркт міокарда (myocardial infarction), гіпертонія (hypertension), гіпотонія (hypotension), інсульт (stroke), серцебиття (heartbeat), пульс (pulse), непритомність (faint), кровотеча (bleeding), капілярний (capillary), донор (donor), група крові (blood group), переливання (transfusion), тромб (clot), кровоздача (blood donation), крововилив (hemorrhage), тромбоцити (platelets), кардіолог (cardiologist), еритроцити (red blood cells), гематолог (hematologist).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

1. Як стрес впливає на серцево-судинну систему? / How does stress affect the cardiovascular system?

2. Яким продуктам варто надавати перевагу, щоб не мати проблем із серцем? / What foods should be preferred to avoid heart problems?

3. Чим небезпечна кава для нашого серця? / Why is coffee dangerous for our heart?

4. Яка добова норма солі є безпечною для людини? / What is the safe daily intake of salt for humans?

5. Як здоров'я серця залежить від гігієни ротової порожнини? / How does heart health depend on oral hygiene?

6. Який фізіологічний стан важливий для здорового серця? / What physiological state is important for a healthy heart?

7. Чи важливий сон для здоров'я серця? / Is sleep important for heart health?

Правда чи неправда? / Is it true or not true?

1. Серцебиття впливає на поведінку людини, її вибір. Коли ми кажемо, що зробили вибір серцем, то це не метафора. Наше серце справді передчуває біду чи невдачу.

2. У Буенос-Айресі живе унікальний чоловік із двома серцями — рідним і штучним. Йому постійно здається, що друге серце опускається у живіт.

3. Учені досі не знають, чому в нас різні групи крові.

4. Людині можна перелити кров іншої групи.

5. У новонародженої дитини лише одна склянка крові.

6. Серце людини б'ється у 5 разів швидше, ніж серце колібри.

7. Деякі люди п'ють кров із лікувальною метою. Кров їм дають друзі, родичі або донори. Ці люди відчують певне поліпшення стану здоров'я, але лікарі запевняють, що це лише ефект плацебо.

8. Американські вчені довели, що сигарети змінюють форму серця курця.

9. Молоді жінки майже не хворіють на інфаркт та інсульт, бо їх захищає гормон естроген.

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. Вставте слова відповідно до контексту у правильній формі. / Put the words in the correct form.

Кисень, залози, гормони, речовини (2), мозок, органи (2), серце, клітина (2), лімфа.

Головна функція ... — транспортувати кров до всіх ... і тканин для того, щоб кисень і поживні ... потрапляли до кожної ... організму.

У системі кровообігу беруть участь також інші ..., наприклад, печінка робить токсичні ... неактивними, легені збагачують кров..., кістковий мозок утворює ... крові, ендокринні залози виділяють ... у кров.

З кровоносною системою тісно пов'язана лімфатична система, у якій циркулює тканинна рідина —

Завдання 2. Виберіть ознаки (симптоми) анемії. / Choose the anemia symptoms.

- Блідість.
- Задишка.
- Шум у вухах.
- Запаморочення.
- Прискорений чи уповільнений пульс.
- Діарея.
- Частий головний біль.
- Хронічна втома.

Завдання 3. Доберіть із довідки слова, які поєднуються з поданими словами й префіксами, утворюючи нові терміни. / Make up new terms with the given prefixes with the words from reference.

Анти-, резус-, термо-.

Слова для довідки: гени, система, тіла, фактор, регуляція.

Завдання 4. Прочитайте тексти про особливості національних кухонь трьох студентів. На основі їхніх розповідей напишіть творчі роздум на тему «Взаємозв'язок харчування із серцево-судинними хворобами» за такими пунктами: / Read the texts about the peculiarities of the national cuisines of the three students. Based on their stories, write a reflective essay on the topic “The relationship between nutrition and cardiovascular diseases” using the following points:

- порівняйте національні кухні за принципом «користь — шкода» для здоров'я серця;
- опишіть особливості своєї національної кухні щодо впливу на здоров'я серця;
- опишіть особливості української кухні та її вплив на серцево-судинну систему;
- зазначте, страви яких національних кухонь вам смакують.

Мене звати **Белла**. Я — італійка. Думаю, що моя кухня найпоширеніша і найкорисніша у світі, бо вона включає багато овочів, фруктів, морепродуктів. Ми любимо зелені салати, заправлені оливковою олією. Майже щодня споживаємо козячий сир, оливки, авокадо, рибу, а ще — червоне або біле вино. Це майже обов'язковий атрибут італійської вечери.

Це студенти першого курсу **Міо і Айо**. Вони приїхали в Україну з Японії. Міо не вживає м'яса — вона вегетаріанка. Також вона сиров'яд, їсть тільки сирі продукти. Усе варене для її організму — це табу. Думаю, така дієта допоможе Міо прожити, як мінімум, 100 років. Як ви знаєте, у цій країні найбільше у світі довгожителів. А ще Японія єдиною країною у світі, де жінки не знають, що таке зайва маса тіла.

Це **Джордж і Майкл**. Вони приїхали до Києва з Африки, щоб вивчати медицину. Добре, що в Києві є «МакДональдс», бо ці хлопці просто обожають картоплю фрі та бургери, а ще не уявляють свого життя без кави і «Кока-коли». Як і американці, вони надають перевагу швидкому харчуванню і майже не готують вдома. Увечері вони з

друзями часто замовляють піцу із саямі та подвійним сиром, бо люблять смачно поїсти перед сном.

Завдання 5. Утворіть нові слова від поданих у дужках відповідно до контексту. / Create new words from the ones in brackets according to the context.

Кава (швидкий) серцебиття, (високий) тиск.

Кавомани часто говорять про проблеми зі сном. Кава поліпшує стан у разі нападів гіпотонії, якщо сильно (біль) ... голова, є (сон) .., також (норма) ... роботу ендокринної системи. Водночас кава вимиває з організму такі потрібні для (серце, судини) ... і (нерви)... систем калій, кальцій і магній. Тому всім кавоманам треба їсти продукти, у яких містяться кальцій, калій, магній: (молоко) ... продукти, ківі, курагу, (пекти) ... картоплю, шоколад, горіхи.

Завдання 6. Уявіть, що ваш друг став донором. Дайте йому медичні поради, як діяти до і після взяття крові, утворюючи наказовий спосіб від дієслів у таких фразах: / Imagine that your friend has become a donor. Give him medical advice on what to do before and after donating blood by forming the imperative mood from the verbs in the following phrases:

- Із напоїв краще вживати мінеральну воду, а також усілякі соки, морси, компоти і, звичайно ж, солодкий чай.
- Не вставати відразу після взяття крові.
- Уникати різких рухів після здавання крові.
- Не водити машину після маніпуляції.
- Їсти багато вуглеводної їжі перед здаванням крові.
- Добре снідати перед здаванням крові.
- Перед здаванням крові не їсти смаженої та жирної їжі.
- Слід повністю відмовитися від вершкового масла і яєць, шоколаду й горіхів, а також від бананів, авокадо і всіх видів цитрусових.
- Напередодні процедури вводяться обмеження на споживання молочних і кисломолочних продуктів.
- Не бажано вживати солодку газовану воду, особливо в день проведення процедури.
- Лікарі рекомендують відмовитися від куріння.

**Завдання 7. Об'єднайте репліки парами, діалог запишіть. /
Combine the lines in pairs and write the dialogue.**

Питання

— Яка у вас група крові?

— Де здійснюють переливання крові?

— Цього року на свій день народження я вирішив стати донором.

Як думаєш, це гарна ідея?

— А скільки разів на рік можна бути донором?

— Можна курити перед здаванням крові?

Відповіді

— Ідея чудова, але скільки тобі років? Донором може бути людина, якій уже виповнилося 18 років.

— Ні! У жодному разі!

— Люди з добрим здоров'ям можуть здавати кров до п'яти разів на рік.

— У центрах або станціях переливання крові.

— Друга негативна.

Розділ 9. Відділення кардіології.
**Спілкування між лікарем і пацієнтом
з ознаками захворювань серцево-судинної
системи. Анамнез життя**

**Unit 9. Department of cardiology. Communication
between a doctor and a patient with signs of
cardiovascular diseases. Life history**

Основні поняття / Basic notions: серце (heart), вена (vein), артерія (artery), кровоносні судини (blood vessels), серцева недостатність (heart failure), кров (blood), кисень (oxygen), праве (ліве) передсердя (right (left) atrium), кістковий мозок (marrow), інфаркт міокарда (myocardial infarction), гіпертонія (hypertension), гіпотонія (hypotension), інсульт (stroke), серцебиття (heartbeat), пульс (pulse), непритомність (faint), кровотеча (bleeding), капілярний (capillary), донор (donor), група крові (blood group), переливання (transfusion), тромб (clot), кровоздача (blood donation), крововилив (hemorrhage), тромбоцити (platelets), кардіолог (cardiologist), еритроцити (red blood cells), гематолог (hematologist).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

1. Дайте кілька власних порад для здоров'я серця. / Give some of your own tips for heart health.
2. Яким продуктам варто надавати перевагу, щоб не мати проблем із серцем? / What foods should you prefer to avoid heart problems?
3. Чим небезпечна кава для нашого серця? / Why is coffee dangerous for our heart?
4. Яка добова норма солі є безпечною для людини? / What is the safe daily intake of salt for humans?
5. Як здоров'я серця залежить від гігієни ротової порожнини? / How does heart health depend on oral hygiene?
6. Який фізіологічний стан важливий для здорового серця? / What physiological state is important for a healthy heart?
7. Чи важливий сон для здоров'я серця? / Is sleep important for heart health?

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. Утворіть абстрактні іменники, складіть із ними словосполучення. / Make abstract nouns and word-combinations with them.

Зразок: Підвищити — підвищення тиску.

Оглядати — ... ;

харчуватися — ... ;

обстежити — ... ;

переїдати — ... ;

порушити — ... ;

уповільнити — ... ;

прискорити — ... ;

знизити —

Завдання 2. Вставте в речення наведені слова відповідно до змісту. / Put the given words in the sentences.

Кровотворення, анемія, лейкоцити, тромбоцити, переливання крові, гемоглобін, група крові, донор, реципієнт, еритроцити.

1. Людина, яка віддає свою кров пацієнтам, називається
2. Пацієнт, який приймає чужу кров, називається
3. Процес ... може врятувати життя людині.
4. Червоні тільця, що переносять кисень і вуглекислий газ, —
5. Білі кров'яні тільця, що здійснюють захисну функцію, —
6. Процес творення крові — це
7. Безбарвні кров'яні пластинки крові, що відіграють важливу роль у зсіданні крові, —
8. Червоний пігмент еритроцитів —
9. Люди із першою ... вважаються універсальними донорами.
10. Синдром, який характеризується зменшенням вмісту гемоглобіну й еритроцитів, називається

Завдання 3. Поставте слова в дужках у відповідному відмінку. / Put the words in the proper case.

Аналіз (кров), здавати (кров), здача (кров), переливати (кров), переливання (кров), друга група (кров), втрата (кров), кашляти (кров), вірус у (кров), захворювання (кров), компоненти (кров).

Завдання 4. Прочитайте текст. Поставте слова в дужках у правильній формі. / Read the text. Put the words in brackets in the correct form.

Перші згадки про переливання (кров) стосуються ще Стародавнього Єгипту і Стародавньої Греції. Уважалося, що переливання (кров) робить людей хоробрими.

Першим довів можливість оживити тварину переливанням (кров) англійський анатом Лоуер у 1666 (рік). Після смерті знекровленого собаки в його судини влили (кров) від іншого собаки. Тварина ожила.

Перше вдале переливання (кров) від людини людині відбулося 1819 (рік) в Англії. Через 13 (рік) у Росії лікар Вольф зробив успішне переливання (кров) жінці, яка помирала після (пологи). Але далі — невдачі. На той час із 247 переливань 176 закінчилися смертю. Таким чином, із наведених прикладів ми бачимо, що переливання крові намагалися використовувати здавна, але не завжди це мало успіх.

Завдання 5. Вставте у речення наведені слова відповідно до контексту, а слова «серце» і «кров» подайте у правильній формі. / Insert the words in the sentences according to the context and use the correct form of the words “heart” and “blood”.

Кілометр, мозок, літр, енергія, людина, легені, клітина, судина, кисень, життя.

1. Кран на кухні має бути повністю відкритий упродовж 45 років, щоб еквівалентно показати кількість (кров), яку перекачує (серце) звичайної ... за життя.

2. Об'єм (кров), що перекачується (серце) за 1 хвилину, може змінюватися в діапазоні від 5 до 30

3. За день людське (серце) виробляє таку кількість електричної ... , що її вистачило б машині, щоб проїхати 32 А за життя людини цієї енергії виробляється стільки, що машина могла б поїхати на Місяць і назад.

4. Оскільки (серце) виробляє власні електронні імпульси, воно може функціонувати і битися відокремлено від тіла, поки буде отримувати необхідну кількість

5. Наше (серце) починає битися через чотири тижні після зачаття.

6. Серце постачає (кров) у майже всі 75 трильйонів ... людського організму, кровonosні ... відсутні лише в рогівці ока.

7. Відомо, що 5,7 мільйона літрів — такий об'єм усієї (кров), перекачаної за середньостатистичне людське

8. У стані спокою (кров) потрібно: 6 секунд, щоб дійти від (серце) до ... і назад; 8 секунд — від (серце) до ... і назад і близько 16 секунд, щоб дістатися до пальців і повернутися назад.

Завдання 6. Поставте слова в дужках у відповідній формі. / Put the words in brackets in the appropriate form.

У (дитина) може бути не така група крові, як у її (мама) чи (тато). Якщо батьки мають (перша група крові), то їхня дитина не може мати (четверта група крові). У шлюбх, де батьки мають (четверта група крові), не може народитися дитина з (перша група крові). Якщо у (батько) і (мати) перша група крові, то й у (дитина) може бути лише (перша група крові). Якщо у (батько) і (мати) друга група крові, то в дитини може бути тільки (перша або друга група крові). Якщо в (батько) і (мати) третя група крові, то в дитини може бути (перша або третя група крові), але не (друга) або (четверта).

Завдання 7. Доповніть діалоги. / Complete the dialogues.

—

— Біль виникає під час швидкої ходьби або коли я піднімаюся сходами.

—

— Уперше я відчув біль місяць тому. У цей час я також почав страждати від безсоння, задишки і нападів тахікардії.

—

— Ні, у мене немає спадкової схильності до серцево-судинних захворювань.

—

— Ні, інших скарг у мене немає.

—

— Із хронічних захворювань у мене діагностовано хронічний гастрит.

—

— Так, останнім часом я думаю зайнятися кардіотренуваннями, але в спортивному клубі від мене вимагають результатів консультації з лікарем-кардіологом.

Розділ 10. Терапевтичне відділення.
На прийомі в ендокринолога: ендокринні
захворювання, їхні симптоми та скарги пацієнтів
Unit 10. Therapeutic department.
At the endocrinologist: endocrine diseases,
their symptoms and patient complaints

Основні поняття: / Basic notions: імунолог (immunologist), імунна система (immune system), інтоксикація (intoxication), аутоімунні захворювання (autoimmune diseases), імунограма (immunogram), екзема (eczema), залоза (gland), гормон (hormone), секреція (secretion), епіфіз (epiphysis), гіпофіз (pituitary), щитоподібна залоза (thyroid gland), тимус (thymus), надниркові залози (adrenal glands), підшлункова залоза (pancreas), яєчник (ovary), сім'яна залоза (seminal vesicle) гомеостаз (homeostasis), гіпоталамус (hypothalamus).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

1. Що ви знаєте про імунітет людини? / What do you know about human immunity?
2. Чи всі захворювання впливають на імунітет? / Do all diseases affect the immune system?
3. Які органи входять до складу імунної системи? / What organs are part of the immune system?
4. До яких захворювань виробляється імунітет? / To what diseases is immunity developed?
5. Чому порушується робота імунної системи? / Why is the immune system disrupted?
6. Як можна не захворіти на деякі хвороби? / How can you avoid getting some diseases?
7. Що таке «здоровий спосіб життя»? / What is a “healthy lifestyle”?
8. Чому імунітет людини не стійкий до грипу? / Why is human immunity not resistant to influenza?

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. Знайдіть відповідність і складіть висловлювання, відповівши на питання: хто лікує? яке захворювання? разом з яким лікарем? / Match, make a saying, answer the questions: Who treats? What disease? With what doctor?

1. Імунолог	• Псоріаз
2. Імунолог + алерголог	• Порушення фази сну
3. Імунолог + терапевт	• Імунодефіцит
4. Імунолог + токсиколог	• Алергійна кропив'янка
5. Імунолог + психотерапевт	• Інтоксикація
6. Імунолог + дерматолог	• Аутоімунні хвороби (васкуліт)
7. Імунолог + ендокринолог	• Повторний герпес зостер (Herpes zoster)

Завдання 2. Складіть речення зі слів. / Make up sentences with the following words.

- а) якісно і кількісно / імунограма / стан / оцінює / людини / імунітету.
- б) зміцнювати / потрібно / в осінньо-зимовий період / всім / імунітет.
- в) свідчать / часті / ГРВІ / зниження / імунітету / про.
- г) у / найчастіше / дітей / і / людей старшого віку / імунітет / знижений.

Завдання 3. Утворіть ступені порівняння прикметників і прислівників. / Make degrees of comparison of adjectives and adverbs.

Зразок: розумний — розумніший — найрозумніший; легко — легше — найлегше.

Детально, правильно, весело, нудно, добре.

Спокійний, важкий, сумний, небезпечний, швидкий.

Завдання 4. Прочитайте історію пацієнта. Поставте правильне закінчення дієслів у минулому часі. Чому в тексті більшість дієслів у минулому часі? / Read the medical history of a patient. Give the correct endings to the verbs in the Past Tense. Why majority of verbs in the text are in the Past Tense?

Микола, 25 років: «Я завжди бу... здоровим і ніколи не хворі... на застуду чи грип. Але навесні, під час цвітіння дерев, у мене почина...ся алергія: чхання, кашель, слезотеча. Це просто жах! Нічого не

допомага... . Імунолог призначив... мені профілактичне лікування щороку в березні. Тепер я не боюся навесні гуляти з друзями».

Завдання 5. Перепишіть наведені історії хвороб пацієнтів імунолога. Підкресліть іменники. / Rewrite the following case histories of the immunologist's patients. Underline the nouns.

Ганна, 34 роки: «У зимовий період у мене помітне ослаблення імунітету. Уже кілька разів змінювала режим харчування, пила вітаміни, але проблема залишалася. Довелося звернутися до імунолога, зробити платну імунограму, вживати імуномодулятори в комплексі з пробіотиками. Ціна послуг імунолога висока, але тепер я менше хворію, мабуть, цей лікар добре лікував».

Карина, 20 років: «Довго не знала, що лікує імунолог, поки за зиму не перехворіла 6 разів. Захисна функція організму ніби взагалі відключилася. Багато способів перепробувала, але ніщо не допомагало. Терапевт призначав симптоматичне лікування, а імунолог дав корисні поради — і я тепер здорова».

Завдання 6. Виберіть симптоми, характерні для захворювань ендокринної системи: / Select the symptoms typical of diseases of the endocrine system:

- підвищена пітливість;
- лупа;
- різке зменшення або збільшення маси тіла;
- гарячка;
- втомлюваність;
- порушення менструального циклу в жінок;
- жирність шкіри й волосся;
- поява вугрів;
- слабкість;
- біль у спині;
- сонливість;
- погіршення пам'яті та порушення концентрації уваги;
- надмірна збудливість;
- постійне відчуття спраги;
- частий головний біль;
- ламкість нігтів;
- кров у носі;
- часті зміни настрою;

- зменшення сексуального потягу;
- порушення серцевого ритму;
- часті позиви до акту сечовипускання;
- підвищення/зниження температури тіла.

Завдання 7. Складіть діалог із реплік, наведених у двох стовпчиках. / Make a dialogue using the lines given in the two columns.

Пацієнт

— Добрий день! Можна зайти? У мене направлення на імунограму.

— Дякую, медсестро! Коли будуть готові аналізи?

— Скажіть, будь ласка, це аналіз крові з пальця? Я дуже боюся!

— До побачення!

Медсестра

— Стисніть пальці в кулак кілька разів, будь ласка. Добре. Тепер розслабте руку. Ось і все.

— Ні, на імунограму беруть кров з вени. Не хвилюйтеся, все буде добре.

— Добрий день. Заходьте, сідайте, будь ласка.

— Аналізи будуть готові за три дні. Результати будуть у Вашого лікаря. Будьте здорові!

Розділ 11. Терапевтичне відділення.
Органи і складові частини сечової системи.
Спілкування терапевта, ендокринолога,
імунолога і уролога з пацієнтом
Unit 11. Therapeutic department.
Organs and components of the urinary system.
Communication of therapist, endocrinologist,
immunologist and urologist with a patient

Основні поняття: / **Basic notions:** імунолог (immunologist), імунна система (immune system), інтоксикація (intoxication), аутоімунні захворювання (autoimmune diseases), імунограма (immunogram), екзема (eczema), залоза (gland), гормон (hormone), секреція (secretion), епіфіз (epiphysis), гіпофіз (pituitary), щитоподібна залоза (thyroid gland), тимус (thymus), надниркові залози (adrenal glands), підшлункова залоза (pancreas), яєчник (ovary), сім'яна залоза (seminal gland), гомеостаз (homeostasis), гіпоталамус (hypothalamus).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

1. Яка роль цукру в людському організмі? / What is the role of sugar in the human body?
2. Назвіть гормон, який сприяє засвоєнню глюкози. / Name the hormone that promotes the absorption of glucose.
3. Що таке цукровий діабет? / What is diabetes mellitus?
4. Які причини появи цукрового діабету? / What are the causes of diabetes?
5. Назвіть типи цукрового діабету. / Name the types of diabetes.
6. Як впливає на людину надмірна кількість йоду? / How does excessive amounts of iodine affect a person?
7. Які продукти потрібно вживати, щоб запобігти йододефіциту? / What foods should be consumed to prevent iodine deficiency?
8. Який мікроелемент міститься в йодованій солі? / What trace element is contained in iodised salt?

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. Прочитайте текст. Складіть і розіграйте діалог «лікар — пацієнт», використовуючи рекомендації з тексту щодо харчування людини, хворої на цукровий діабет. / Read the text. Compose and act out a “doctor — patient” dialogue using the diet recommendations for a patient with diabetes.

Складаючи меню для хворих на цукровий діабет, потрібно дотримуватися певних рекомендацій.

Так, гастрономічні продукти (ковбасу, сир, рибу солону), а також каші, омлети, яйця варені варто з'їдати на сніданок, запиваючи гарячими напоями — чаєм, кавою, какао. Для другого сніданку рекомендовано страви з овочів, фруктів і яєць.

Найважливішим традиційно є обіднє меню, до складу якого входять холодні страви (салати, вінегрети, холодні закуски з м'яса і риби), супи, страви з птиці, риби, м'яса, компоти і киселі. На полуденок краще вживати кисломолочні напої та хлібобулочні вироби, на вечерю — салати, страви з риби, м'яса й овочів, круп, гарячі напої.

Завдання 2. Утворіть і запишіть складні слова від поданих слів. / Form and write down compound words from the given words.

- Мало, рухатися — ...
- Йод, дефіцит — ...
- Інсулін, залежати — ...
- Вуглець, водний — ...
- Життя, діяльність — ...
- Сеча, випускати — ...
- Зло, вживати — ...
- Серце, бити — ...
- Зло, якісний — ...
- Щит, подібний — ...

Завдання 3. Слова в дужках подайте в потрібній формі. / Put the words in the brackets in the correct form.

Джерело (енергія), засвоєння (цукор), рівень (глюкоза), кількість (інсулін), причина (діабет), зловживання (алкоголь), лікування (інсулін), свербіж (шкіра), відчуття (голод), зниження (маса тіла), запах (ацетон), загоєння (рана), погіршення (зір), ознаки (гангрена).

Завдання 4. Утворіть і запишіть просту форму найвищого ступеня порівняння прикметників, поданих у дужках. / Make and write down the simple form of the superlative degree of comparison of adjectives in brackets.

• (Високий) людиною в історії, зріст якої був зареєстрований у Книзі рекордів Гіннеса, був американець Роберт Уодлоу, зріст якого сягнув 2,72 метра.

• (Низький) людина у світі — непалець Хаген-дра Тапа Магар, зріст якого 51 см.

• (Товстий) людина у світі мала масу тіла 560 кг.

• (Худий) доросла людина має масу тіла 26 кг.

• (Старий) людині було 256 років.

• (Швидкий) людина — ямайський спринтер Усейн Болт, який долає відстань у 100 м за 9,4 с.

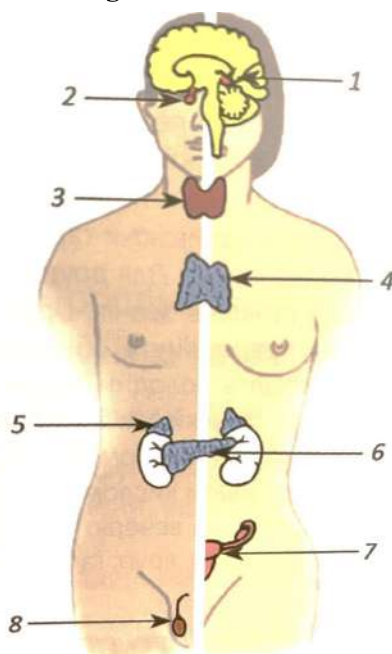
• (Розумний) людина — Мерилін Вос Савант — журналістка із США, яка народилася в 1946 році. Рівень її IQ — 228 одиниць.

Завдання 5. Виберіть симптоми, характерні для ендокринної системи: / Select the symptoms typical for the endocrine system:

- підвищена пітливість;
- різке зменшення або збільшення маси тіла;
- втомлюваність;
- жирність шкіри й волосся;
- слабкість;
- сонливість;
- надмірна збудливість;
- постійне відчуття спраги;
- ламкість нігтів;
- часті зміни настрою;
- порушення серцевого ритму;
- підвищення/зниження температури тіла;
- лупа;
- гарячка;
- порушення менструального циклу в жінок;

- поява вугрів;
- біль у спині;
- погіршення пам'яті та порушення концентрації уваги;
- частий головний біль;
- кров у носі;
- зменшення сексуального потягу;
- часті позиви до акту сечовипускання.

Завдання 6. Запишіть назви ендокринних залоз. / Write down the names of the endocrine glands.

Завдання 7. Оберіть часову форму дієслова відповідно до контексту. / Choose the tense of the verb according to the context.

Гломерулонефрит — захворювання нирок імунізапального характеру, що (проявляється/буде проявлятися) масовим ураженням ниркових клубочків. Цю недугу ще (називали/називають) хворобою

Брайта, тому що її (відкрив/відкриває) англієць Річард Брайт. Відомий лікар ХІХ століття (досліджував/досліджуватиме) різні урологічні хвороби. Типовими ознаками цього захворювання (є/було) піниста сеча, гіпертензія, набряки і втома. Хворобу Брайта зазвичай (спричиняв/спричиняє) гостра або хронічна стрептококова інфекція — ангіна, пневмонія, тонзиліт, скарлатина, стрептодермія. Гломерулонефрит (може/міг) виникнути в будь-якому віці, але зазвичай на нього (хворіють/хворіли) люди віком до 40 років.

Розділ 12. Невідкладна хірургія.

Органи та компоненти опорно-рухового апарату

Unit 12. Emergency surgery. Organs and components of the musculoskeletal system

Основні поняття: / Basic notions: артрит (arthritis), артроз (arthrosis), остеопороз (osteoporosis), остеохондроз (osteochondrosis), плоскостопість (flatfoot), подагра (gout), радикуліт (radiculitis), сколіоз (scoliosis), перелом (fracture), пролежень (bed-sore), кістка (bone), м'яз (muscle), хрящ (cartilage), сухожилки (tendon), зв'язка (ligament), суглоб (joint), хребет (spine), скелет (skeleton), травма (trauma), сполучна тканина (connecting tissue), опора (support), поранення (wound), опік (burn).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

1. Назвіть основні складники опорно-рухової системи. / Name the main components of the musculoskeletal system.
2. Які ви знаєте види м'язів? / What types of muscles do you know?
3. Назвіть частини скелета людини. / Name the parts of the human skeleton.
4. Які є частини нижніх кінцівок? / What are the parts of the lower limbs?
5. Як формується скелет тулуба? / How is the torso skeleton formed?

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. Із названих симптомів виберіть характерні для захворювань опорно-рухового апарату: / From the listed symptoms choose the signs typical for the musculoskeletal diseases:

- порушення рухів;
- головний біль;
- шум у вухах;
- печіння у плечі;
- втрата кісткової маси;
- часті судоми;
- переломи;

- вранішня скутість;
- сильне серцебиття;
- викривлення хребта;
- набряк у ділянці коліна;
- м'язова слабкість;
- викривлення стопи;
- припухлість гомілкового суглоба;
- викривлення пальців;
- кров у носі;
- поява вузлів на кисті;
- зміна постави;
- біль у шлунку;
- зменшення зросту;
- біль у спині;
- почервоніння і набряк.

Завдання 2. Закресліть зайві слова або словосполучення. / Find the odd words or word-combinations.

1. Види остеохондрозу: шийний, грудний, атрофія м'язів, поперековий.
2. Симптоми хвороб опорно-рухового апарату: викривлення хребта, запалення у суглобі, скованість рухів, запаморочення.
3. Хвороби: артрит, гайморит, артроз, остеосклероз.
4. Симптоми міозиту: м'язова слабкість, викривлення хребта, запалення м'язів, зниження тонусу.
5. Симптоми остеопорозу: крихкість кісток, недостатність кальцію, головний біль, часті переломи.
6. Профілактика сколіозу: фізична активність, правильна поза під час сидіння, плавання, тривале лежання.

Завдання 3. Закінчіть речення. / Complete the sentences.

1. Кістка як орган складається з
2. Форма тіла людини залежить від
3. За формою кістки людини можуть бути
4. У людини є два основні види м'язів
5. Гладкі м'язові волокна — це
6. Посмуговані м'язові волокна забезпечують
7. Хвороби опорно-рухового апарату характеризуються

Завдання 4. Утворіть слова за допомогою префіксів. / Make words with the help of prefixes.

Зразок: гіпсувати + за = загіпсувати

Фіксувати — ...фіксувати (кінцівку), оперувати — ...оперувати (пацієнта), шити — ...шити (тканини), в'язати — ...в'язати (ноги), класти — ...класти (хірургічні шви), рівняти — ...рівняти (кістку).

Завдання 5. Прочитайте текст і дайте відповіді на питання. / Read the text and answer the questions.

Остеопороз — системне захворювання скелета, основними ознаками якого є зниження щільності кісткової тканини й підвищення крихкості кісток. Наслідки остеопорозу — повільне зрощення кісток і переломи, які виникають навіть у разі незначних навантажень і рухів.

Найскладнішими є переломи хребта, шийки стегна, променевих кісток, тому що вони часто призводять до інвалідності та смертності. Довготривале лежання як наслідок перелому призводить до пневмонії, пролежнів, атрофії м'язів.

Перші симптоми остеопорозу — біль у грудному й поперековому відділах, загальна м'язова слабкість, судоми ніг, ламкість нігтів, передчасна сивина, втрата маси тіла, руйнування зубів, викривлення хребта, зменшення зросту, зміна постави, швидка стомлюваність. Пізніше з'являється біль у кістках таза, ребрах, який посилюється під час фізичного навантаження.

Остеопороз — це хвороба, під час якої кальцій погано засвоюється кістками або «вимивається» з них, навіть якщо в їжі його з надлишком.

У світі 7 млрд людей хворіють на остеопороз, з них в Україні 10 млн жінок і 5 млн чоловіків! Раніше остеопороз був проблемою людей похилого віку, але зараз ця хвороба поширена серед представників усіх вікових категорій. Тривалість життя людини, яка хворіє на остеопороз, у середньому знижується на 20 %. В Європі через цю хворобу кожні 30 секунд стається перелом.

1. Що таке остеопороз?
2. Які наслідки цієї хвороби?
3. Переломи яких частин опорно-рухового апарату часто призводять до інвалідності та смертності?
4. Як довготривале лежання впливає на організм людини?
5. Назвіть усі симптоми остеопорозу.

6. Як це захворювання впливає на рівень кальцію в організмі?
7. Скільки хворих на остеопороз в Україні та у світі?
8. Чи остеопороз вражає тільки людей похилого віку?
9. На скільки відсотків знижується тривалість життя у хворих на остеопороз?

Завдання 6. Слова у дужках поставте у формі родового відмінка. / Put the words in brackets in the genitive case.

1. Симптоми остеохондрозу залежать від його (локалізація, ступінь порушень, фізичний розвиток хворий). 2. Коли в організмі не вистачає (мінеральні речовини), він забирає їх із (кістки). Це призводить до їхньої крихкості та зменшення маси, а відтак — до (остеопороз). 3. Основною причиною (плоскостопість) є захворювання (зв'язки і м'язи), тобто (сполучна тканина), яка підтримує стопу. 4. Лікування радикуліту здійснюють за допомогою (знеболювальні засоби) в комплексі із застосуванням (фізіотерапевтичні процедури), витяжкою (хребет) тощо. 5. Сколіоз розвивається у період (посилений ріст організм).

Завдання 7. Від поданих інфінітивів утворіть усі форми минулого часу. З одним із утворених слів складіть словосполучення і введіть його в речення. / From the given infinitives, form all the Past Tense forms. Use one of the words to form a phrase and put it into a sentence.

Зразок: поранити — поранив, поранила, поранило, поранили.

Зламати, перев'язати, хворіти, вправити, зафіксувати, скорочуватися, почервоніти, відчувати, підвищитися, оперувати, тренуватися, боліти, деформуватися, припухнути, спричинювати.

Розділ 13. Невідкладна хірургія.

Захворювання кістково-м'язового опорно-рухового апарату. Хірургічне відділення. Спілкування ортопеда-травматолога і хірурга з пацієнтом

Unit 13. Emergency surgery. Diseases of the musculoskeletal system. Department of surgery. Communication of an orthopedic traumatologist and a surgeon with a patient

Основні поняття: / **Basic notions:** артрит (arthritis), артроз (arthrosis), остеопороз (osteoporosis), остеохондроз (osteochondrosis), плоско-стопість (flatfoot), подагра (gout), радикуліт (radiculitis), сколіоз (scoliosis), перелом (fracture), пролежень (bed-sore), кістка (bone), м'яз (muscle), хрящ (cartilage), сухожилки (tendon), зв'язка (ligament), суглоб (joint), хребет (spine), скелет (skeleton), травма (trauma), сполучна тканина (connecting tissue), опора (support), поранення (wound), опік (burn).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

1. Які спеціалісти беруть участь в операції? / Which specialists are involved in the operation?
2. Назвіть ризики, що виникають під час операції. / Name the risks that arise during the operation.
3. Хто готує пацієнта до операції? / Who prepares the patient for surgery?
4. Які дії хірурга під час основного етапу? / What are the surgeon's actions during the main stage?
5. Назвіть медичні інструменти, які застосовує хірург. / Name the medical instruments used by the surgeon.
6. Які спеціалісти допомагають хірургу-травматологу в проведенні оперативного втручання? / What specialists help the trauma surgeon in carrying out surgical intervention?
7. Назвіть навчальні предмети хірургічного профілю. / Name the surgical subjects.

8. Що таке операція? / What is the operation?
9. Які є ризики оперативних втручань? / What are the risks of surgery?

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. За витягом із історії хвороби складіть діалог «лікар — пацієнт», використавши скарги пацієнта, запитання і дії лікаря. / According to the disease history make up a dialogue “a doctor — a patient” using the complaints of the patient, questions and actions of the doctor.

Скарги пацієнта: біль між пальцями, тупий біль у стопі, не може рухати пальцями на носі, набряк гомілки, біль під час пальпації в нижній частині гомілки.

Запитання лікаря: Як сталася травма? Коли вона сталася? Де відчувається біль? Який характер болю? Чи можете рухати пальцями, згинати й розгинати коліно?

Дії лікаря: огляд шкіри, вимірювання об'єму кінцівок, опитування пацієнта, пальпація кісток гомілки й стопи, призначення рентгенографії.

Завдання 2. Упорядкуйте слова й складіть речення. / Order the words and make up sentences.

1. Поперечну / показала / та / поздовжню / рентгенографія / плоскостопість.
2. Призначив / обох / ніг / хірург-ортопед / операцію / на.
3. Еластичним / її / кінцівки / бинтом / медсестра / пацієнтки / та / перев'язала / ноги / зафіксувала.
4. Надріз / місці / робить / у / оперативного / скальпелем / лікар / втручання.
5. Розширювачем / краї / операційної / хірург-асистент / фіксує / рани.
6. В / організм / закінчується / 20–25 років / людський / формування.

Завдання 3. Закінчіть речення. / Complete the sentences.

1. Кістка як орган складається з
2. Посмуговані м'язові волокна забезпечують

3. Форма тіла людини залежить від
4. У людини є два основні види м'язів
5. Гладкі м'язові волокна — це
6. За формою кістки людини можуть бути
7. Хвороби опорно-рухового апарату характеризуються

Завдання 4. Знайдіть зайве слово. / Find the odd word.

1. Шийний, грудний, поперековий, крижовий, лицевий відділи.
2. Кісткова, хрящова, м'язова, кровотворна, жирова тканини кісток.
3. М'язи, кістки, суглоби, серце, сухожилки, зв'язки, хрящ.
4. Стегно, гомілка, стопа, плече, заплесно, плесно, фаланги пальців.

Завдання 5. Слова у дужках поставте в потрібному відмінку. / Put the words in brackets in the proper case.

Радикуліт

- Добрий день, (лікар)! Мені дуже потрібна Ваша допомога.
- Добрий день! Що у Вас сталося?
- У мене сильний біль у спині! При різких (рухи) стріляє (в попереk).
- Зрозуміло, покажіть мені Вашу (спина). При пальпуванні бо-
лить?
- Так, болить!
- Спробуйте повільно зігнути.
- Ой, це дуже важко зробити.
- У Вас попереково-крижовий радикуліт.
- Як його вилікувати?
- Я призначу Вам протизапальні засоби, які знімуть біль, та ві-
таміни групи В, вони поліпшать стан (м'язи) та (нервові закінчення).
Крім того, в уражене місце необхідно вранці та ввечері втирати зігрі-
вальні мазі.
- Дякую, лікарю!
- Це ще не все. На період загострення (хвороба) слід обмежити
фізичні навантаження, не переохолоджуватись. А під час (ремісія) ре-
комендуються лікувальна фізкультура і плавання, завдяки яким по-
ліпшується стан (хребет).
- Я зрозуміла, я дослухаюсь до Ваших (рекомендації).

- І найголовніше, у жодному разі не можна переривати лікування, інакше радикаліт може повернутися.
- Я Вам щиро вдячна. До побачення!
- До побачення!

Завдання 6. Прочитайте текст. Слова в дужках подайте в місцевому відмінку. / Read the text. Put the words in brackets in the locative case.

Хвороба Бехтерева

Хвороба Бехтерева — хронічне запалення міжхребцевих суглобів, унаслідок чого відбувається їхнє зрощення.

Симптомами цієї хвороби є біль у (крижовий відділ) хребта, (ділянка) зовнішньої сторони стегон і (пах), (плечі), (грудна клітка), (ребра).

Згодом з'являється біль і відчуття скутості в (грудний і шийний відділи) хребта. Відповідно до прогресування захворювання, біль посилюється у (весь хребет). На цій стадії вже видно зовнішній симптом — хронічна сутулість і викривлення хребта.

Хвороба Бехтерева частіше виникає у чоловіків віком від 15 до 30 років, у жінок — у 9 разів рідше.

Завдання 7. Заповніть бланк історії хвороби пацієнта хірургічного відділення. / Fill in the patient's medical history form of the surgical department.

Історія хвороби № ___ стаціонарного/амбулаторного хворого

Прізвище, ім'я, по батькові хворого

Клінічний діагноз:

Основне захворювання

Ускладнення основного захворювання

Лікар, який веде пацієнта

Початок обліку:

Дата

Кінець обліку:

Дата

Історія хвороби подана (ким?)

Підпис головного лікаря

Печатка медичного закладу

Розділ 14. Дерматологічна клініка.
Поняття про дерматологічні захворювання.
Скарги пацієнта, симптоми захворювань
Unit 14. Dermatology clinic.
The concept of dermatological diseases.
Complaints of the patient, symptoms of diseases

Основні поняття: / Basic notions: бородавка (wart), вугор (acne), гній (pus), дерма (derma), епідерміс (epidermis), залоза (gland), меланін (melanin), пігмент (pigment), піт (sweat), пухир (blister), родимка (birthmark), фурункул (furuncle), шкіра (skin), свербіти (to itch), уражати (to affect), успадкувати (to inherit), змертвілий (gangrenous), почервонілий (inflamed), стоншений (thinned), ущільнений (consolidated), гнійний (purulent), волосяний (hairy), пористий (porous), сухий (dry), сальний (greasy), лисий (bald), пігментний (pigmentary), потовий (sudoriferous).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

1. Як впливають ультрафіолетові промені на шкіру людини? / How do ultraviolet rays affect human skin?
2. Що таке меланін і яка його роль? / What is melanin and what is its role?
3. Назвіть типи меланіну і його функцію в організмі. / Name the types of melanin and its function in the body.
4. Який вітамін виробляє організм під впливом ультрафіолету? / What vitamin is produced by the body under the influence of ultraviolet light?
5. Що призводить до розвитку остеопорозу й рахіту? / What leads to the development of osteoporosis and rickets?
6. Унаслідок чого утворюється опік? / What causes a burn?
7. Що таке меланома? / What is melanoma?
8. Які хвороби розвиваються через передозування ультрафіолету? / What diseases develop due to an overdose of ultraviolet radiation?

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. Прочитайте подані фрази і складіть із ними рекомендації у формі діалогу «дерматолог — косметолог — пацієнт» щодо правильного догляду за шкірою. / Read the given phrases and make some recommendations as a dialogue “a dermatologist — a cosmetologist — a patient” on the subject of skin treatment.

- Очистити шкіру від бруду, поту, шкірного сала, макіяжу;
- змивати теплою водою;
- протирати ватним диском;
- наносити зволожувальний крем;
- правильно харчуватися, вживати овочі, фрукти;
- пити багато води;
- спати не менше ніж вісім годин на добу;
- не курити, не вживати алкоголю, наркотиків;
- не перебувати довго на сонці чи морозі;
- уникати стресів, не нервувати.

Завдання 2. Випишіть абстрактні іменники з суфіксами -ість та -енн-, -ін-, які позначають симптоми шкірних захворювань, і позначте в них суфікси. / Write out abstract nouns with the suffixes -ість та -енн-, -ін-, which denote the signs of skin diseases and mark the suffixes in them.

Шкіра, сухість, волосся, ламкість, нігті, жирність, еластин, ущільнення, тло, випадіння, епідерміс, облісіння, лупа, лущення, стоншення, залоза, відшарування, піт, родимка, попрілість.

Завдання 3. Утворіть усі можливі словосполучення (назви симптомів) за зразком. / Make all possible word-combinations (names of symptoms) after a pattern.

Зразок: жирність шкіри.

свербіж	нігті
стоншення	тіло
ламкість	голова
лущення	волосся
жирність	шкіра

Завдання 4. Із поданих слів утворіть антонімічні пари. / Make up antonym pairs from given words.

Сухий, відкритий, ламкий, жирний, міцний, закритий, посилений, ослаблений, підвищений, налагодження, порушення, зникнення, підвищення, виникнення, знижений, зниження.

Завдання 5. Відповідно до контексту оберіть відповідну частину мови. / Choose the appropriate part of speech according to the context.

Системна склеродермія

Склеродермія — системне захворювання (сполучати/сполучної) тканини. Основним симптомом хвороби є (ущільнити/ущільнення) шкіри та внутрішніх органів. Склеродермія частіше (виникає/виникнення) у жінок. Системна склеродермія (уражує/уражений) шкіру, опорно-руховий апарат і всі внутрішні органи, оскільки в кожному з них є сполучна тканина. Спочатку пацієнти (скаржаться/скарга) на погіршення чутливості (оніміння) кінчиків пальців рук і ніг, відчуття холоду у кінцівках.

Ці симптоми пов'язані з (порушити/порушенням) кровопостачання в капілярах. Такий стан у медицині називають «хворобою Рейно». Через кілька років на шкірі пальців (утворюються/утворений) перші вогнища (змертвіти/змертвіння) шкіри, що призводить до появи виразок, а у тяжких випадках і до гангрени. Обличчя хворого (набуває/набутий) вигляду маски, що має колір слонової кістки.

Потім уражаються суглоби, м'язи, (обмежується/обмежений) рухливість, хворого (турбує/стурбований) постійний біль. Наступним етапом прояву хвороби є ураження серця, легень, нирок, органів травлення, а також (зменшити/зменшення) маси тіла. Системна склеродермія (призводить/призведений) до інвалідності, інколи навіть до смерті пацієнта.

Завдання 6. До поданих визначень доберіть слова з довідки. / Add words from the reference to the given definitions.

- Твердий наріст на шкірі _____
Забруднена пора шкіри з чорною верхівкою _____
Густа рідина жовтаво-зеленого кольору з неприємним запахом, яка утворюється внаслідок запалення, _____
Місце скупчення гною, нарив _____

Другий (середній) шар шкіри —
Перший шар шкіри —
Орган, який виділяє кінцеві продукти обміну, —
Невелике довгасте заглиблення,
складка на шкірі обличчя, тіла —
Темний пігмент шкіри —
Запальна пухлина в тканині організму, що переходить
в нагноєння; гнійник, абсцес —
Речовина, що надає тканинам забарвлення, —
Прозора рідина, що виділяється через залози, —
Виступ на поверхні шкіри, наповнений рідиною,
що виникає при опіках, терті —
Темна пляма на шкірі —
Лікар, який лікує хвороби волосся, —
Гостре гнійне запалення шкіри —
Зовнішній покрив тіла —

Слова для довідки: шкіра, родимка, трихолог, пухир, піт, пігмент, гній, епідерміс, фурункул (чиряк), меланін, нарив, бородавка, зморшка, залоза, вугор, гнійник, дерма.

Завдання 7. Прочитайте подані фрази і складіть із ними рекомендації у формі діалогу «дерматолог — косметолог — пацієнт» щодо правильного догляду за шкірою. / Read the following phrases and make recommendations in the form of “a dermatologist — cosmetologist — patient” dialogue on the subject of proper skin care.

- Очистити шкіру від бруду, поту, шкірного сала, макіяжу;
- змивати теплою водою;
- протирати ватним диском;
- наносити зволожувальний крем;
- правильно харчуватися, вживати овочі, фрукти;
- пити багато води;
- спати не менше ніж вісім годин на добу;
- не курити, не вживати алкоголю, наркотиків;
- не перебувати довго на сонці чи морозі;
- уникати стресів, не нервувати;
- робити маски.

Розділ 15. Дерматологічна клініка. Спілкування між дерматологом і пацієнтом. Огляд
Unit 15. Dermatology clinic. Communication between a dermatologist and a patient. Examination

Основні поняття: / Basic notions: бородавка (wart), вугор (acne), гній (pus), дерма (derma), епідерміс (epidermis), залоза (gland), меланін (melanin), пігмент (pigment), піт (sweat), пухир (blister), родимка (birth-mark), фурункул (furuncle), шкіра (skin), свербіти (to itch), уражати (to affect), успадкувати (to inherit), змертвілий (gangrenous), почервонілий (inflamed), стоншений (thinned), ущільнений (consolidated), гнійний (purulent), волосяний (hairy), пористий (porous), сухий (dry), сальний (greasy), лисий (bald), пігментний (pigmentary), потовий (sudoriferous).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

1. Хто такий лікар-дерматолог? / Who is a dermatologist?
2. Які ви знаєте дерматологічні захворювання? / What dermatological diseases do you know?
3. Що таке родимка? / What is a mole?
4. Що таке меланін і яка його роль? / What is melanin and what is its role?
5. Назвіть типи меланіну і його функцію в організмі. / Name the types of melanin and its function in the body.

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. Прочитайте діалог. Скажіть, яке захворювання описано в тексті? Назвіть його симптоми. / Read the dialogue. Guess the disease from the context. Name its symptoms

Андрій: Добрий день, лікарю!

Лікар: Добрий день! Заходьте, будь ласка. Що Вас турбує?

Андрій: У мене проблема зі шкірою. На животі з'явилися пухирці, і ця частина тіла постійно свербить.

Лікар: Лягайте на кушетку, я Вас огляну. Чи відчуваєте свербіж на внутрішній частині передпліччя?

Андрій: Так, там також є небагато пухирців.

Лікар: Коли вперше відчували свербіж і помітили утворення на шкірі?

Андрій: Учора ввечері.

Лікар: Можливо, Ви щось з'їли, що могло б зумовити таку реакцію організму, а може, вживали нові ліки?

Андрій: Так, терапевт мені призначив новий комплекс вітамінів.

Лікар: Поки що потрібно відмінити цей препарат, оскільки Ваш організм негативно зреагував на нього. Я випишу Вам таблетки і мазь від алергії. Також упродовж тижня Ви маєте дотримуватися дієти.

Андрій: А як же бути з вітамінами?

Лікар: Потрібно здати аналізи і визначити, на що у Вас алергія.

Андрій: Дякую за консультацію. До побачення.

Лікар: До побачення.

Завдання 2. Утворіть усі можливі словосполучення. / Make all possible word-combinations.

регенерація	бородавки
поява	колаген
потові	тканини
втрата	реакція
алергійна	залози

Завдання 3. Поставте питання до підкреслених слів. / Put the questions to the underlined words.

1. Мої друзі почали цікавитися, чому я змінив систему свого харчування.

2. Цю мазь виписав дерматолог.

3. За рекомендацією лікаря пацієнт накладав компреси.

4. За тиждень пацієнт двічі робив собі на шкірі сітку із йоду.

5. Стрес часто спричинює підвищене потовиділення.

6. Деякі мазі поліпшують регенерацію тканини.

Завдання 4. Визначте, які з цих факторів спричинюють шкірні захворювання: / What of these factors are the causes of skin diseases:

- сильний стрес;
- вживання алкоголю;

- збудники (віруси, бактерії, алергени);
- побутова хімія (лак, фарба, клей);
- надмірне засмагання на сонці;
- забруднене повітря;
- переїдання;
- неправильне харчування.

Завдання 5. Замініть інфінітив дієслів на наказову форму. / Replace the infinitive of the verbs with the imperative form.

Якщо у вас багато родимок, візьміть до уваги такі медичні рекомендації:

- не можна засмагати на сонці;
- варто уникати засмаги в солярії;
- не можна травмувати чи самостійно вирізати родимки;
- заборонено використовувати хімічні розчини для видалення родимок;
- не варто носити вузький одяг, який може травмувати родимку;
- варто спостерігати за зміною кольору, розміру родимок;
- щороку необхідно відвідувати дерматолога, щоб здійснити професійний огляд родимок.

Завдання 6. У поданому діалозі запишіть репліки лікаря. Використовуйте фрази з довідки. / In the dialogue below, write down the doctor's remarks. Use the phrases from the reference.

— Добрий день. Можна увійти?

—

— У мене на грудях і на спині з'явилися пухирці, які постійно дуже сверблять.

—

— Ще в дитинстві.

—

— Так, 37,5 С°. І ще в ділянці правої лопатки відчуваю біль, коли вдихаю і видихаю.

—

— Звичайно. Зараз напружений період у житті, тому уникнути стресів неможливо.

—

— Що це?

- ...
- Дякую, лікарю. Зараз усе куплю відповідно до рецепту і вживатиму.
- ...
- До побачення!

Репліки для довідки:

- На здоров'я. Приходьте на повторний огляд через два тижні. До побачення.
- Зрозуміло. Чи є у Вас температура?
- У Вас ослаблений імунітет, унаслідок чого з'явився оперізувальний лишай.
- Добрий день! Заходьте, будь ласка. На що скаржитесь?
- Це захворювання шкіри, яке виникає через перевтому і стрес або тривалу хронічну хворобу. Потрібно вживати противірусні засоби, знеболювальні препарати та імуномодулятори, які я Вам зараз призначу.
- Покажіть мені Вашу спину і груди. У Вас була вітрянка?
- Чи переживали Ви серйозні стреси або тривалий час перевтомлювалися?

Завдання 7. Визначте, які з цих факторів спричинюють шкірні захворювання: / Identify which of these factors cause skin diseases:

- забруднене повітря;
- переїдання;
- збудники (віруси, бактерії, алергени);
- сильний стрес;
- надмірне засмагання на сонці;
- побутова хімія (лак, фарба, клей);
- вживання алкоголю;
- неправильне харчування.

**Розділ 16. Нейропсихологічна клініка.
Психіатрична лікарня (диспансер), неврологія:
захворювання, профілактика, скарги пацієнтів**

**Unit 16. Neuropsychological clinic.
Psychiatric hospital (dispensary), neurology:
diseases, prevention, patient complaints**

Основні поняття: / Basic notions: депресія (depression), диспансер (dispensary), епілесія (epilepsy), невралгія (neuralgia), невроз (neurosis), невропатолог (neuropathist), невролог (neurologist), психіатр (psychiatrist), психіатрія (psychiatry), психоз (psychosis), психолог (psychologist), психотерапевт (psychotherapist), розлад (disorder), спостереження (observation), шизофренія (schizophrenia), соматичний (somatic), психосоматичний (psychosomatic), психічний (mental), несоматичний (nonsomatic), нервовий (nervous), медикаментозний (medication), емоційний (emotional).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

1. Які хвороби лікують у психіатричному відділенні? / What diseases are treated in a psychiatric unit?
2. Які хвороби лікують у неврологічному відділенні? / What diseases are treated in the neurological department?
3. Які лікарі-спеціалісти приймають у психоневрологічному диспансері? / What kind of doctors do they see in a psychoneurological dispensary?
4. Наведіть приклади неврологічних хвороб. / Give examples of neurological diseases.
5. Наведіть приклади психічних розладів. / Give examples of mental disorders.

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. Розгляньте бланк огляду пацієнта психоневрологічного диспансеру. Впишіть необхідні дані. / Put the necessary data in the given medical form of a psychoneurological patient's examination.

Огляд чергового лікаря приймального відділення

Госпіталізується (швидкою допомогою, самостійно, у супроводі) _____ . Наявність направлення на госпіталізацію _____ .

Підстави для госпіталізації:

а) за усвідомленою згодою: так/ні;

б) примусово госпіталізований: так/ні;

в) як такий, що створює небезпеку для себе та оточуючих: так/ні;

г) виявляє безпорадність і неможливість самостійно задовольнити основні життєві потреби;

д) завдає суттєвої шкоди своєму здоров'ю внаслідок погіршення психічного стану, в разі ненадання йому спеціалізованої психіатричної допомоги (*потрібне підкреслити*).

Анамнез захворювання, епіданамнез _____ .

Скарги:

_____ .
_____ .
_____ .

Завдання 2. Прочитайте та запишіть, розкривши дужки, обери́ть потрібне за змістом слово. / Read, open the brackets and choose the correct word according to the context of the sentence.

Класифікація психічних розладів

Розумова (відсталий/відсталість) — це постійне вроджене недорозвинення психічної та інтелектуальної функцій. (Аномальна/аномалія) поведінка, що проявляється постійно, називається розладом (особистості/особистий/особи). Психічний розлад кваліфікується як аномальна поведінка або (хвороба/хворобливе/захворіли) психічне переживання певного ступеня (тяжкості/тяжкий), що виникає після періоду нормального (функціонувати/функціональний/функціонування). Адаптаційні розлади зумовлені стресогенними (ситуаціями/ситуативний).

Завдання 3. Знайдіть зайве слово. / Find the odd word.

1. Психоз, ботулізм, епілепсія, невроз.
2. Прискорене серцебиття, фобії, депресія.
3. Безсоння, порушення, комфорт, страх.

4. Невролог, невропатолог, уролог, психоневролог.
5. Психолог, хірург, психіатр, психотерапевт.

Завдання 4. Виберіть дефініцію до понять: психіатр, неврологічне відділення, соматичні хвороби, неврологічний статус. / Choose the definition for the following notions: psychiatrist, neurological department, somatic diseases, neurological status.

1. Лікар, який діагностує та лікує психічні розлади в пацієнтів, консультує їх і здійснює огляд із метою визначити стан психіки людини, —
2. Відділення лікарні або медичного центру, де невролог і невропатолог приймають пацієнтів із хворобами нервової системи, —
3. Комплекс даних про загальний, загально мозковий стани пацієнта, його рефлекси, діяльність органів чуття (зір, слух, нюх, смак, дотик) —
4. Захворювання органів і систем тіла людини, які діагностують як відхилення від норми їхнього функціонування, —

Завдання 5. Розгляньте рисунки. Знайдіть відповідність між хворобою, рисунком і дефініцією. Поясніть свій вибір. / Look at the pictures. Match the disease, the picture and the definition. Explain your choice.

Психоз — психічний розлад, який проявляється неадекватною поведінкою в різних життєвих ситуаціях. Симптомами психозу є марення, галюцинації, рухові розлади, зміни настрою, депресивний стан.

Епілепсія — хронічний вид психоневрологічного розладу, який проявляється раптовим виникненням судомних нападів із рецидивами упродовж усього життя.

Шизофренія — психічне захворювання, що проявляється зміною особистості, розладом розумових процесів, різноманітними патологічними симптомами: галюцинаціями, різкими змінами поведінки, погіршенням мислення.

Невроз — патологічний стан, що виникає як реакція організму на складну життєву ситуацію, психічну травму, стрес, які миттєво і з великою емоційною силою впливають на свідомість особи.

Шизофренія
Психоз
Невроз
Епілепсія

Завдання 6. Впишіть у текст потрібні сполучники і сполучні слова з довідки. / Write the necessary conjunctions and connecting words from the reference into the text.

Психічні, ... «душевні», хвороби виникають як наслідок порушення функцій головного мозку.

Що спричиняє такі серйозні зміни його діяльності? Розумові розлади можуть бути спадковими від родичів, ... розвинулися внаслідок інфекції, занесеної у ваш організм. ... є випадки, ... психічні захворювання розвиваються через психічні травми, ... сталися в дитинстві ... старшому віці, порушення роботи залоз внутрішньої секреції, ... навіть через авітаміноз!

Слова для довідки: або, і, також, коли, що, чи, та.

**Розділ 17. Нейропсихологічна клініка.
Спілкування психіатра і невропатолога
з пацієнтом: обстеження, рекомендації**
**Unit 17. Neuropsychological clinic. Communication
of a psychiatrist and a neurologist with a patient:
examination, recommendations**

Основні поняття: / Basic notions: депресія (depression), диспансер (dispensary), епілепсія (epilepsy), невралгія (neuralgia), невроз (neurosis), невропатолог (neuropathist), невролог (neurologist), психіатр (psychiatrist), психіатрія (psychiatry), психоз (psychosis), психолог (psychologist), психотерапевт (psychotherapist), розлад (disorder), спостереження (observation), шизофренія (schizophrenia), соматичний (somatic), психосоматичний (psychosomatic), психічний (mental), несоматичний (nonsomatic), нервовий (nervous), медикаментозний (medication), емоційний (emotional).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

1. Які фактори впливають на психіку людини? / What factors affect the human psyche?
2. Скільки часу триває лікування психічних захворювань? / How long does it take to treat mental illness?
3. Які є небезпечні психічні розлади? / What are the dangerous mental disorders?
4. Хто такий психотерапевт? / Who is a psychotherapist?
5. Які травми можуть викликати психічні захворювання? / What traumas can cause mental illness?

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. Прочитайте діалог, що відбувся в ресептурі поліклініки. Хто з учасників, на вашу думку, помиляється? Чому? До яких спеціалістів пацієнт має звернутися? / After reading the dialogue in the clinic's reception room guess which of the speakers is mistaken. Why?

— Добрий день! Я мешкаю на вулиці Головної, 42. Моє прізвище Ротар.

— Добрий день! Ротар Андрій Олександрович. Так?

— Правильно. Дайте, будь ласка, мою картку пацієнта. У мене болить спина, тому я піду до невролога. Він сьогодні приймає?

— Невролог приймає у 201-му кабінеті. Але я раджу Вам спочатку звернутися до Вашого дільничного терапевта. Чи Ви вже отримали направлення?

— Ні. Я телефонував до хірурга. Він мій друг і порадив піти до невролога.

— Добре. Ось талон у 201-й кабінет, будь ласка.

— Дякую.

Завдання 2. Напишіть міні-твір на тему «Чому люди бояться психіатра?» (5 речень. Використайте подані тези на вибір). / Make up a 5-sentence mini-composition on the topic “Why are people afraid of a psychiatrist?”. Use the given phrases on choice.

Лікування психічних хвороб тривале і складне.

Причина психічних хвороб невідома.

Існує кліше сорому психічних хвороб.

Діагностування часто незрозуміле пацієнтові.

Психічні розлади часто невиліковні.

Психіатр лікує несоматичні хвороби.

Обстеження у психіатра проводять інакше, ніж у терапевта.

Завдання 3. Знайдіть зайве слово. / Find the odd word.

1. Психоз, ботулізм, епілепсія, невроз.
2. Прискорене серцебиття, фобії, депресія.
3. Безсоння, порушення, комфорт, страх.
4. Невролог, невропатолог, уролог, психоневролог.
5. Психолог, хірург, психіатр, психотерапевт.

Завдання 4. Складіть діалог психолога з пацієнтом, який страждає від депресії. / Write a dialogue between a psychologist and a patient suffering from depression.

А. Використовуйте у діалозі такі фрази: / Use the following phrases in your dialogue: перевтома, стреси на роботі, панічні атаки, апатія, слухати класичну музику, подорожувати, змінити своє ставлення до подій, читання книг, заняття йогою, заняття спортом, ранкова зарядка та біг, пошук нового хобі.

Б. З'ясуйте у розмові такі моменти: / Find out the following points in the conversation:

- період депресії;
- причину депресії,
- які хобі має пацієнт;
- чи вживав пацієнт якісь ліки;
- тривалість сну;
- баланс між відпочинком і роботою.

Завдання 5. Складіть діалог із реплік пацієнтки і лікаря. / Make up a dialogue from the patient's and the doctor's lines.

Пацієнт

- Добрий день, лікарю! Можна увійти?
- Дякую за консультацію. Я все виконаю.
- Мені наснилися жахи. І з того часу я боюся заснути, але я хочу спати і не можу. Що мені робити?
- Так. У мене часто болять голова і шлунок.
- У мене безсоння вже два тижні. Я почуваюся втомленою і не можу ходити на роботу!
- Чи треба мені вживати ліки? Може, якийсь трав'яний чай?
- Заходьте, будь ласка, сідайте. Що Вас турбує?
- Будьте здорові!
- Не засмучуйтеся. Цьому можна зарадити. Чи є у Вас ще якісь симптоми?
- Тривале безсоння може вплинути на роботу травної системи і спричинити головний біль.
- З чим Ви пов'язуєте безсоння? Як це почалося?
- Вам обов'язково потрібне медикаментозне лікування й обстеження. Ось направлення до невропатолога.

Завдання 6. Вставте слова у минулому часі, що підходять за контекстом. / Insert the words in the Past Tense that fit the context.

1. Пацієнт уже ... бесіду з психіатром.
2. Лікар ... мені контролювати свої емоції.
3. Психотерапевт ... мені заспокійливі ліки.
4. Учора пацієнт ... збуджений і не контролював свою поведінку.
5. Пацієнт ... спати, але одразу пробудився від нічних жахів.
6. Психолог ... з пацієнтом протягом двох годин.

**Розділ 18. Відділення інфекційних захворювань.
Види, причини виникнення, збудники
та шляхи передачі інфекційних захворювань
Unit 18. Department of infectious diseases.
Types, causes, pathogens and ways of transmission
of infectious diseases**

Основні поняття: / Basic notions: алергія (allergy), асфіксія (asphyxia), атрофія (atrophy), бактерія (bacterium), блювання (vomiting), ботулізм (botulism), вакцинація (vaccination), вірус (virus), гельмінти (worms), гепатит (hepatitis), гриб (fungus), грип (flu), дизентерія (dysentery), дифтерія (diphtheria), діарея (diarrhea), ентеробіоз (enterobiasis), енцефаліт (encephalitis), жовтяниця (jaundice), запор (constipation), імуноглобулін (immunoglobulin), інтоксикація (intoxication), інфекція (infection), коліт (colitis), кіп (measles), кондилома (condyloma), кровохаркання (hemoptysis), лептоспіроз (leptospirosis), менінгіт (meningitis), метеоризм (flatulence), мікоз (mycosis), паротит (parotitis), патоген (pathogen), правець (tetanus), рецидив (recession), рикетсії (rickettsia), сальмонельоз (salmonellosis), туберкульоз (tuberculosis), ускладнення (complication), ціаноз (cyanosis), щеплення (vaccination), викликаний (induced), винайдений (invented), забруднений (contaminated), загострений (pointed), захищений (protected), знебарвлений (discolored), інфікований (infected), кип'ячений (boiled), ослаблений (attenuated), підвищений (increased), спричинений (caused by), бактеріальний (bacterial), вірусний (viral), гігієнічний (hygienic), грибковий (fungal), епідемічний (epidemic), ефективний (effective), інфекційний (infectious), кишковий (intestinal), контакт-побутовий (contact-household), лімфатичний (lymphatic), міжклітинний (intercellular), патогенний (pathogenic), паразитичний (parasitic), повітряно-краплинний (droplet), слизовий (mucous), специфічний (specific), токсичний (toxic), травний (digestive), трансмісивний (transmissive), фекально-оральний (fecal-oral).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

1. Як передаються кишкові хвороби? / How are intestinal diseases transmitted?

2. Де локалізуються інфекції дихальних шляхів? / Where are respiratory tract infections localised?

3. До якої групи інфекцій належать грип, ГРВІ, дифтерія тощо? / Which group of infections includes influenza, ARVI, diphtheria, etc.?

4. Який механізм передачі мають кров'яні інфекції? / What is the mechanism of transmission of blood-borne infections?

5. Які хвороби належать до кишкових інфекцій? / What diseases are intestinal infections?

6. Як проникає збудник в організм при інфекційних захворюваннях зовнішніх покривів? / How does the pathogen enter the body in infectious diseases of the external integument?

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. Визначте відмінні/спільні ознаки бактерій і вірусів. Обґрунтуйте свою відповідь. Скажіть, які з цих мікроорганізмів є більш небезпечними? / Define common and different features of bacteria and virus. Explain your answer. Which of these bacteria are the most dangerous?

- Лікують антибіотиками;
- минають без особливого лікування, імунна система бореться з ними;
- передаються через рідини організму: кров, сперму і слину;
- спричинюють харчове отруєння, виразки, менінгіт, пневмонію тощо;
- можуть розмножуватись як у тілі людини, так і в навколишньому середовищі;
- не можуть розмножуватись поза організмом людини;
- спричинюють застуду, СНІД, грип, вітряну віспу тощо;
- більшість із них абсолютно нешкідливі для людей, а деякі — дуже корисні;
- проникають до організму людини переважно через слизові оболонки;
- тривалість захворювання від 2 до 10 днів;
- передаються повітряно-краплинним шляхом;
- тривалість захворювання понад 10 днів;
- передаються контактно-побутовим способом: зі шкіри на шкіру та зі шкіри на продукти;
- міжклітинні організми;

- проти них антибіотики не діють;
- внутрішньоклітинні організми.

Завдання 2. Утворіть абстрактні іменники із суфіксами -енн- (-єнн-), -анн- (-янн-) за поданим зразком. / Make abstract nouns with the given suffixes -енн- (-єнн-), -анн- (-янн-) after the pattern.

Зразок: захворіти — захворювання.

Уражати, порушити, відновити, отруїти, утворити, випорожнити, запаморочити, погіршити, блювати, ковтати, лікувати, одужати, дихати, чергувати, харкати, харчувати, схуднути, щепити.

Завдання 3. Складіть діалоги. / Make up dialogues.

А. Запитайте один одного, чому важливо мити руки.

Б. Пригадайте, чи хтось із ваших рідних хворів на інфекційні захворювання. Опишіть симптоматику хвороби.

Завдання 4. Випишіть слова, які належать до таких груп: / Write the words that belong to the following groups:

- 1) збудники інфекційних хвороб;
- 2) розділи медицини, які займаються вивченням принципів лікування інфекційних хвороб;
- 3) інфекційні хвороби.

Слова для довідки: чума, паразитологія, дифтерія, рикетсії, гепатити, інфектологія, дизентерія, епідеміологія, кір, мікроорганізми, лепра, вірус, лептоспіроз, сказ, правець, бактерія, грип, краснуха, коклюш, епідеміологія, туберкульоз, гриб, СНІД, гельмінти, вірусологія, ботулізм, гельмінтологія, холера, венерологія, сальмонельоз, ротавіруси, лямбліоз, поліомієліт.

Завдання 5. Поставте слова в дужках у потрібному відмінку. / Put the words in brackets in the proper case.

Бактерії бувають патогенні, умовно-патогенні та непатогенні. У разі (потрапляння) в організм людини патогенні бактерії завжди спричинюють захворювання. Однієї або двох бактерій для розвитку (хвороба) буде недостатньо, вони мають бути у великій (кількість). Мікроби вибирають місце прикріплення і починають там посилено розмножуватися. Умовно-патогенні мікроорганізми переважно не призводять до хво-

роб, але за певних умов вони можуть стати патогенними. Непатогенні бактерії ніколи не спричинюють (хвороби). До захворювань, спричинених (бактерії), належать (туберкульоз, пневмонія, холера, чума, сифіліс, сальмонельоз, правець, бруцельоз, менінгіт, ангіна, гонорея, тиф, дизентерія, дифтерія, сибірська виразка, лептоспіроз) та ін.

Завдання 6. Прочитайте текст і дайте відповіді на питання до тексту. / Read the text and answer the questions.

Туберкульоз

Туберкульоз — це тяжке інфекційне захворювання, спричинене мікобактерією туберкульозу — паличкою Коха. Воно передається повітряно-краплинним шляхом. Ще кілька століть тому ця хвороба призводила до смерті, а сьогодні за умови вчасного звернення по допомогу успішно виліковується. Туберкульоз може уражити будь-які органи й системи, але зазвичай розвивається в легенях — пульмонарний туберкульоз. Раніше це захворювання називали сухотами, адже воно виснажує організм людини, призводить до схуднення, блідості. Інші симптоми туберкульозу такі: слабкість, втрата апетиту, нічне потовиділення, підвищення температури тіла, сухий або мокрий кашель, сильне кровохаркання, гострий біль у грудній клітці, стовщення фаланг пальців.

Якщо туберкульоз легень не лікувати, це може призвести до серйозних наслідків, наприклад, до легеневої кровотечі й летального кінця.

Крім того, хвороба може перейти на інші органи: кістки, суглоби, головний і спинний мозок, нирки.

Приблизно третина населення світу заражена туберкульозною паличкою. Однак у більшості заражених туберкульоз не розвивається. Так, в Україні мікобактерією туберкульозу інфіковано 98 % населення, проте лише у 10 % із них розвивається хвороба. Чи призведе зараження до хвороби, залежить від нашого імунітету. Люди з міцним імунітетом зазвичай не хворіють на туберкульоз. У групі ризику особи, які мають захворювання легень, цукровий діабет, погано харчуються, ВІЛ-інфіковані, особи, які зловживають алкоголем, вживають наркотики, багато палять, діти, літні люди, засуджені та інші. Україна належить до групи країн з високим рівнем захворюваності на туберкульоз. У 2016 році 29 000 українців захворіли на туберкульоз, серед них — понад 800 дітей.

1. Яка бактерія спричиняє туберкульоз?
2. Де зазвичай (у якому органі) розвивається туберкульоз?
3. Як ще називають туберкульоз легень?
4. Які симптоми цієї хвороби?
5. До яких наслідків призводить нелікування туберкульозу?
6. Яка частина населення світу заражена туберкульозною паличкою?
7. Хто може захворіти на цю недугу?
8. Яке місце посідає Україна за захворюваністю на туберкульоз у Європі?
9. Хто належить до групи ризику цієї хвороби?

Розділ 19. Відділення інфекційних хвороб.

Інфекційні хвороби: симптоми, діагностика та профілактика. Спілкування лікаря-інфекціоніста з пацієнтом. Встановлення попереднього діагнозу

Unit 19. Department of infectious diseases.

Infectious diseases: symptoms, diagnosis and prevention. Communication between an infectologist and a patient. Preliminary diagnosis

Основні поняття: / Basic notions: алергія (allergy), асфіксія (asphyxia), атрофія (atrophy), бактерія (bacterium), блювання (vomiting), ботулізм (botulism), вакцинація (vaccination), вірус (virus), гельмінти (worms), гепатит (hepatitis), гриб (fungus), грип (flu), дизентерія (dysentery), дифтерія (diphtheria), діарея (diarrhea), ентеробіоз enterobiasis), енцефаліт (encephalitis), жовтяниця (jaundice), запор (constipation), імуноглобулін (immunoglobulin), інтоксикація (intoxication), інфекція (infection), коліт (colitis), кір (measles), конділома (condyloma), кровохаркання (hemoptysis), лептоспіроз (leptospirosis), менінгіт (meningitis), метеоризм (flatulence), мікоз (mycosis), паротит (parotitis), патоген (pathogen), правець (tetanus), рецидив (recession), рикетсії (rickettsia), сальмонельоз (salmonellosis), туберкульоз (tuberculosis), ускладнення (complication), ціаноз (cyanosis), щеплення (vaccination), викликаний (induced), винайдений (invented), забруднений (contaminated), загострений (pointed), захищений (protected), знебарвлений (discolored), інфікований (infected), кип'ячений (boiled), ослаблений (attenuated), підвищений (increased), спричинений (caused by), бактеріальний (bacterial), вірусний (viral), гігієнічний (hygienic), грибковий (fungal), епідемічний (epidemic), ефективний (effective), інфекційний (infectious), кишковий (intestinal), контактано-побутовий (contact-household), лімфатичний (lymphatic), міжклітинний (intercellular), патогенний (pathogenic), паразитичний (parasitic), повітряно-краплинний (droplet), слизовий (mucous), специфічний (specific), токсичний (toxic), травний (digestive), трансмісивний (transmissive), фекально-оральний (fecal-oral).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

1. Які найголовніші правила профілактики інфекційних захворювань? / What are the most important rules for preventing infectious diseases?
2. Як передаються кишкові хвороби? / How are intestinal diseases transmitted?
3. Де локалізуються інфекції дихальних шляхів? / Where are respiratory tract infections localised?
4. До якої групи інфекцій належать грип, ГРВІ, дифтерія тощо? / Which group of infections includes influenza, ARVI, diphtheria, etc.?
5. Який механізм передачі мають кров'яні інфекції? / What is the mechanism of transmission of blood-borne infections?
6. Які хвороби належать до кишкових інфекцій? / What diseases are intestinal infections?
7. Як проникає збудник в організм при інфекційних захворюваннях зовнішніх покривів? / How does the pathogen enter the body in infectious diseases of the external integument?

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. Знайдіть пояснення термінів: атрофія, ціаноз, мікоз, інтоксикація, бактеріофаги, імуноглобулін, гельмінтоз, алергія, абдомінальний синдром, анемія, кондилома. / Find the explanation to the following terms: atrophy, cyanosis, mycosis, intoxication, bacteriophages, immunoglobulin, helminthiasis, allergy, abdominal syndrome, anaemia, condyloma.

1. ... — хвороби, спричинені гельмінтами.
2. ... — це віруси, що вражають бактерії.
3. ... — доброякісне новоутворення на шкірі або слизовій оболонці, спричинене вірусом папіломи людини.
4. ... — певний вид сполук, які виробляються організмом для захисту від інфекції.
5. ... — патологічний стан, який виникає внаслідок дії на організм токсичних речовин.
6. ... — стан, який характеризується зменшенням кількості еритроцитів, зниженням кількості гемоглобіну в одиниці об'єму крові.
7. ... — захворювання, спричинене грибом.

8. ... — різкий біль у животі за відсутності гострого хірургічного захворювання.

9. ... — синюшний колір шкіри або слизових оболонок.

10. ... — підвищена чутливість організму людини до будь-якого алергену.

11. ... — зменшення розмірів органів або тканин.

Завдання 2. Поєднайте прикметники/дієприкметники з іменниками з довідки, узгодьте їх у роді та числі. / Match the adjectives/participles with the nouns from the reference, agree them in gender and number.

Загальний, підвищений, найпростіший, отруйний, паразитичний, особистий, інфекційний, слизовий, зовнішній, травний, вітряний, черевний, уражений, сибірський, харчовий, патогенний.

Слова для довідки: речовини, виразка, отруєння, система, оболонка, орган, віспа, організм, покрови, гігієна, мікроби, слабкість, хвороба, черв'як, тиф, температура.

Завдання 3. Визначте зайве слово. / Find the odd word.

1. Грип, кір, дифтерія, коклюш, ботулізм.

2. Амебіаз, лямбліоз, ентеробіоз, аскаридоз, вітряна віспа.

3. Сальмонельоз, вірусний гастроентерит, дизентерія, харчові бактеріальні отруєння, СНІД.

4. Малярія, хвороба Лайма, епідемічний висипний тиф, поворотний тиф, туберкульоз.

Завдання 4. Слова в дужках подайте у формі орудного відмінка. / Put the words in brackets in the Ablative case.

Енцефаліт — запалення головного мозку внаслідок зараження (вірус), (бактерії), (найпростіші), (гриби). Більшість людей з (вірусний енцефаліт) мають симптоми, що нагадують грип: головний біль, температуру, гарячку, біль у горлі, м'язах і суглобах, слабкість, втому, млявість. Люди з (гостра форма) енцефаліту потребують невідкладної медичної допомоги. Її (ознаки) є: сплутаність свідомості, галюцинації, судоми, втрата чутливості або параліч деяких ділянок тіла, роздвоєння зображення, проблеми з (вимова) та (слух). У разі виникнення таких симптомів своєчасне звернення по допомогу і початок лікування є (запорука) одужання і відновлення функцій головного мозку.

Завдання 5. Визначте симптоми гепатиту А і ботулізму. / Identify the symptoms of hepatitis A and botulism.

- Біль у животі;
- больові відчуття у правому підребер'ї;
- нудота й блювання (одно- або багаторазове);
- незначне підвищення температури тіла, яка знижується через добу;
- сухість у роті;
- темна сеча;
- пожовкла шкіра і склери очей;
- важко ковтати і висовувати язик;
- порушується дихальна функція (з'являється задишка і тахікардія, ціаноз тощо);
- бувають нудота і блювання;
- двоїння в очах та інші порушення зору;
- підвищення температури тіла, гарячка;
- слабка реакція зіниць на світловий подразник;
- інтоксикація;
- слабкість у м'язах, важко ходити рівно й утримувати голову вертикально;
- зміна тембру голосу;
- втрата апетиту;
- обличчя стає малоемоційним, схожим на маску;
- біль у м'язах і загальна слабкість;
- знебарвлений кал;
- слизова оболонка ротової порожнини набуває яскраво-червоного кольору.

Завдання 6. Оберіть потрібну часову форму дієслова. / Select the correct verb tense.

Краснуха — вірусне інфекційне захворювання, яке має/мало високий ступінь зараження. Інкубаційний період становитиме/становить 13–23 дні, у цей час симптоми захворювання не проявляються/проявлялися, проте хворий вже поширює/поширював інфекцію. Крім червоної дрібної висипки на тілі та слизових оболонках, захворювання дає симптоми застуди, спричинюватиме/спричинює збільшення лімфовузлів. Здебільшого краснуха у дитячому віці переноситься/переноситиметься легко і не призводить до ускладнень. Ця хвороба становить небезпеку для вагітних, оскільки завжди спричиняє/спри-

чиняла викидень або патології розвитку плода. Тому жінці, яка не перехворіла/перехворіє на краснуху в дитинстві, у період планування вагітності необхідно зробити щеплення від цього захворювання. Це вбереже/вберегло її та малюка від проблем у майбутньому.

Завдання 7. Знайдіть пояснення термінів: атрофія, ціаноз, мікоз, інтоксикація, бактеріофаги, імуноглобулін, гельмінтоз, алергія, абдомінальний синдром, анемія, кондилома. / Find explanation of the terms: atrophy, cyanosis, mycosis, intoxication, bacteriophages, immunoglobulin, helminthiasis, allergy, abdominal syndrome, anaemia, condyloma.

1. ... — зменшення розмірів органів або тканин.
2. ... — синюшний колір шкіри або слизових оболонок.
3. ... — захворювання, спричинене грибом.
4. ... — патологічний стан, який виникає внаслідок дії на організм токсичних речовин.
5. ... — певний вид сполук, які виробляються організмом для захисту від інфекції.
6. ... — це віруси, що вражають бактерії.
7. ... — хвороби, спричинені гельмінтами.

**Розділ 20. Пологовий будинок. Перебіг пологів.
Спілкування акушера-гінеколога з пацієнткою**

Unit 20. Maternity hospital.

**The course of childbirth. Communication between
an obstetrician-gynecologist and a patient**

Основні поняття: / Basic notions: шийка матки (cervix), триместр (trimester), токсикоз (toxicosis), термін вагітності (gestational age), таз (pelvis), спадковість (heredity), сифіліс (syphilis), синдром набутого імунного дефіциту (СНІД) (acquired immune deficiency syndrome (AIDS)), рентген-кабінет (X-ray room (cabinet)), пуповина (umbilical cord), приймання (reception), пологи (labors), послид (afterbirth), попереk (loins), поза (pose), положення (position), плід (fetus), плацента (placenta), піхва (vagina), період пологів (childbirth period), перейми (contraction), паніка (panic), напруження (pressure), вірус імунодефіциту людини (ВІЛ) (human immunodeficiency virus (HIV)), менструація (menstruation), матка (uterus), масаж (massage), лобок (pubis), лабораторія (lab), куприк (sore), кулак (fist), крижі (sacral bone), ковток (sip), кімната для виписування (discharge-room), запах (smell), загроза викидня (risk of miscarriage), гонорея (gonorrhoea), гінеколог (gynecologist), викидень (miscarriage), виділення (discharge), ведення пологів (birth management), вагітність (pregnancy), вагітна (pregnant), маса тіла (weight), акушер (obstetrician), аборт (abortion).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

1. Яку першу допомогу надають новонародженому? / What first aid is given to a newborn?
2. Де починається підготовка до пологів? / Where does preparation for childbirth begin?
3. Що передбачає підготовка до пологів? / What does preparation for childbirth involve?
4. Що є провісниками пологів? / What are the harbingers of childbirth?
5. Що вважають початком пологів? / What is considered the beginning of labour?

6. Скільки відділень має пологовий будинок? Назвіть їх. / How many departments does a maternity hospital have? Name them.

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. Напишіть слова лікаря у діалозі. / Write down the doctor's words as a dialoge.

— Лікарю, я дуже боюся їхати в пологовий будинок!

— ...

— Лікарю, як мені дізнатися, що вже час викликати швидку і їхати в пологовий будинок?

— ...

— Лікарю, я дуже занепокоєна. Я виношую свого малюка вже 40 тижнів, а переймів ще немає!

— ...

— Лікарю, я дуже погано сплю: увесь час боюся повернутися, щоб мій малюк не задихнувся у животі.

— ...

— Лікарю, я боюся, що під час пологів утрачу багато крові й помру!

— ...

— Лікарю, я відчуваю сильний біль у попереку.

— ...

Завдання 2. Назвіть послідовно підрозділи пологового будинку, куди поступає породілля, починаючи з першого. / Order the departments of the maternity hospital where a woman in birth is admitted to beginning from the first one.

Фізіологічне акушерське відділення, приймальне відділення, обсерваційно-ізоляційне відділення, відділення патології вагітності, фізіотерапевтичний кабінет, кабінет УЗД (ультразвукового дослідження), лабораторія, рентген-кабінет, господарська служба.

Завдання 3. Змініть словосполучення за зразком, утворивши іменники від прикметників. / Make nouns from the given word-combinations after the pattern.

Зразок: фізіологічний процес — фізіологічність процесу.

Вагітна жінка, напружена мускулатура, швидке просування, тверда матка, регулярні перейми, слабкі перейми, ціла плацента.

Завдання 4. Прочитайте речення. Уживайте іменники й числівники в потрібному відмінку. Запишіть числівники словами. / Read the sentences. Use nouns and numerals in the proper case. Write the numerals with the words.

1. Вагітні, починаючи з 32–33-го (тиждень вагітності), відвідують 5–6 (спеціальні заняття).
2. Пологовий будинок складається з 5 (обов'язкові відділення).
3. Пологовий будинок має відділення для новонароджених дітей у складі 1-го і 2-го (акушерське відділення).
4. Фізіологічні пологи настають після закінчення 10 (акушерські) або 9 (календарні місяці), коли плід стає зрілим і здатним до позаутробного існування.
5. Пологам передують так звані провісники, що з'являються зазвичай за 2 (тижні) до них.
6. Поступово перейми стають інтенсивнішими, тривалішими: настають через 5–6 (хвилини), триваючи 30–40 (секунди).

Завдання 5. Поставте слова в дужках у потрібному відмінку. Де треба, уживайте прийменники. / Put the words in brackets in the proper case. Use prepositions if it is necessary.

1. Підготовка (пологи) починається під час вагітності у жіночій консультації.
2. Вагітні відвідують 5–6 спеціальних занять, які проводять (лікар).
3. (Жіноча консультація) всім вагітним видають так звані обмінні картки.
4. В обмінні картки лікар заносить основні дані (перебіг вагітності).
5. У більшості вагітних (пологи) передують так звані провісники.
6. З початком пологової діяльності вагітна надходить (приймальне відділення пологового будинку).
7. (Оглядова) в супроводі медичного персоналу жінка переходить (пологовий блок).
8. Після закінчення пологів жінка протягом 2 годин перебуває в (пологова) кімнаті (суворий нагляд) лікаря і акушерки.
9. Першу допомогу (новонароджений) надають у спеціальній кімнаті.

Завдання 6. Розкрийте дужки, уживаючи слова в потрібній формі. / Open the brackets by using the words in the correct form.

1. Початок пологів характеризується (болі).
2. Лікар навчає вагітних жінок (виконання прийомів), які сприяють (зменшення болю).
3. Пологовий біль спричинює (мимовільне скорочення м'язів), а також (напруження зв'язок матки).
4. Для полегшення болю жінки приймають (тепла ванна або душ).
5. Пийте воду (маленькі ковтки).
6. Щоб полегшити біль під час пологів, варто знайти позу, яка зніме (частина навантаження) з хребта і попереку.
7. Дотримуйтесь (рекомендації) вашого лікаря-акушера.

Завдання 7. Складіть речення з наведених слів. / Make sentences with the given words.

1. Спричиняти / пологовий / скорочення / біль / мимовільний / м'язи.
2. Цей / можливо / біль / за / полегшити / тривала / практика / розслаблення / нервової / допомога / системи.
3. Полегшити / перейми / щоб / потрібно / розслаблятися / навчитися.
4. Надати / допомога / дієва / психологічна / подолання / в / родовий / біль / допомогти / присутність / близька / рідна / людина / та.
5. Багато / під / час / перейми / ставати / набагато / легше / коли / вони / стояти / ходити / гойдатися / на / фітбол / або / сідати / навпочіпки.

Розділ 21. Дитяча лікарня.
Дитячі хвороби. Симптоми. Лікування
Unit 21. Children's hospital.
Children's diseases. Symptoms. Treatment

Основні поняття: / Basic notions: чужорідний (heterogeneous), спеціалізований (specialized), приймальний (admission), організований (organized), неорганізований (unorganized), незагартований (physically weak), ясла (day nursery), терапія (therapy), стаціонар (in-patient hospital), статистика (statistics), спадок (heredity), слинотеча (sialorrhoea), сльозотеча (lacrimation), свербіж (itch), санаторій (health resort), самолікування (self-treatment), дитсадок (nursery school, kindergarten), розростання (enlargement, excrescence), розподіл (distribution), розбитість (weakness, feeling unrested), ризик (risk), реабілітація (rehabilitation), профіль (профіль), почервоніння (erythema), послідовність (sequence), полоскання (gargarism), підпорядкування (subordination), аденоїди (adenoids).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

1. Що таке сімейний анамнез? / What is a family history?
2. Чому діти часто хворіють? / Why do children often get sick?
3. Як лікувати скарлатину? / How to treat scarlet fever?
4. Що таке імуностимулятори і коли їх треба давати дитині? / What are immunostimulants and when should they be given to a child?
5. Чи шкідливо хворіти дітям? / Is it harmful for children to get sick?

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. Дайте відповіді батьків на питання лікаря. / Give the answers of parents to the doctor's questions.

Лікар: Що сталося?

Батьки:

Лікар: Коли дівчинка захворіла?

Батьки:

Лікар: Як почалося захворювання?

Батьки:

Лікар: З яких симптомів почалося захворювання і як воно розвивалося?

Батьки:

Лікар: Ви зверталися до інших лікарів? Яке лікування було призначене?

Батьки:

Лікар: Нудота, блювання є?

Батьки:

Лікар: Це пов'язано з характером їжі?

Батьки:

Лікар: Блювання натще чи після їди?

Батьки:

Лікар: Після блювання настає полегшення?

Батьки:

Лікар: Скарги на біль у животі є?

Батьки:

Лікар: Зараз потрібно здати аналізи, а коли будуть результати, вирішимо, як бути далі.

Завдання 2. Запишіть іменники, від яких утворені прикметники. / Make nouns from given adjectives.

інфекційний — ...

краплинний — ...

лікарський — ...

клінічний —

симптоматичний — ...

інтенсивний — ...

хворобливий — ...

кишковий — алергійний — ...

Завдання 3. Доповніть речення, обираючи необхідне слово з дужок. / Complete the sentences choosing the right word from the brackets.

1. Чи ... ви на кір? Як давно ви ..? Коли ви ... на кір? (хворіти/захворіти/перехворіти). 2. Коли вам востаннє ... аналізи? Вам уже ... аналізи? Результат цього аналізу сумнівний, треба ... його ще раз (робити/зробити/переробити).

Завдання 4. Подивіться на фото, назвіть, які спеціальності лікарів вузького фаху на них зображено. / Look at the photos and name the specialities of the doctors depicted in them.

Завдання 5. Прочитайте текст і дайте відповіді на питання. / Read the text and answer the questions.

Дитячі лікувально-профілактичні заклади

Медичну допомогу дітям надають у двох основних функціонально пов'язаних між собою ланках: дитячій поліклініці й дитячій лікарні.

Дитяча поліклініка проводить комплекс профілактичних заходів від народження дитини до 17 років; надає лікувально-консультативну допомогу дітям у поліклініці та вдома; здійснює лікувально-профілактичну роботу в дошкільних закладах і школах; організовує проти-епідемічні заходи. У поліклініці для кожної дитини ведуть документ (картку) «Історія розвитку дитини».

Головними напрямками роботи медичного персоналу дитячої поліклініки є профілактика (огляд педіатрів і лікарів вузького фаху, лабораторні дослідження для запобігання відповідним захворюванням, проведення профілактичних щеплень) і лікування (приймання в поліклініці, відвідування вдома).

Дитяча лікарня — це лікувально-профілактичний заклад постійного стаціонарного лікарського догляду, проведення інтенсивної терапії або надання спеціалізованої допомоги.

Дитячі лікарні поділяють на самостійні або об'єднані з поліклінікою; багатопрофільні та спеціалізовані; лікарні районного, міського, обласного, загальноукраїнського підпорядкування.

1. Що є головним напрямом роботи медичного персоналу дитячої поліклініки?
2. Який комплекс заходів проводить дитяча поліклініка?
3. Де надається медична допомога дітям?
4. Що таке дитяча лікарня?
5. Які бувають дитячі лікарні?

Завдання 6. Утворіть місцевий відмінок іменників, поданих у дужках. / Form the Locative case of the nouns in brackets.

1. Біль у (рука) дуже сильний.
2. Лікар ніколи не відмовить у (допомога) хворим.
3. У хворих дітей є особлива потреба в (увага).
4. Значною в (профілактика) дитячих захворювань є роль дільничного педіатра.
5. У поточному (рік) планують відкриття оновленого відділення обласної дитячої лікарні.
6. Ячмінь — це інфекційний процес на (око), який характеризується гострим перебігом.
7. У (дитина) сухий кашель.

Завдання 7. Утворіть прикметники від іменників: / Form adjectives from the nouns:

- статистика — ...;
- послідовність — ...;
- педіатр — ...;
- консультація — ...;
- комплекс — ...;
- кардіолог — ...;
- інфекція — ...;
- біль —

Розділ 22. Дитяча лікарня. Спілкування педіатра з батьками і хворою дитиною

Unit 22. Children's hospital. Communication of a pediatrician with parents and a sick child

Основні поняття: / **Basic notions:** чужорідний (heterogeneous), спеціалізований (specialized), приймальний (admission), організований (organized), неорганізований (unorganized), незагартований (physically weak), ясла (day nursery), терапія (therapy), стаціонар (in-patient hospital), статистика (statistics), спадок (heredity), слинотеча (sialorrhea), сльозотеча (lacrimation), свербіж (itch), санаторій (health resort), самолікування (self-treatment), дитсадок (nursery school, kindergarten), розростання (enlargement, excrescence), розподіл (distribution), розбитість (weakness, feeling unrested), ризик (risk), реабілітація (rehabilitation), профіль (profile), почервоніння (erythema), послідовність (sequence), полоскання (gargarism), підпорядкування (subordination), аденоїди (adenoids).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

1. Що таке загальний анамнез? / What is a general medical history?
2. Що таке спеціальний анамнез? / What is a special amnesia?
3. Що таке алергоанамнез? / What is an allergic history?
4. Які бувають спадкові захворювання? / What are the hereditary diseases?
5. Як проводять опитування вагітної та породіллі? / How is a pregnant woman and a woman in labour interviewed?
6. Які симптоми дитячої алергії? / What are the symptoms of childhood allergy?

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. Поєднайте скарги хворої дитини і їхні записи в історію хвороби лікарем. / Match a sick child's complaints and their writings in the medical history.

- У мене дуже коле в грудях.
- Я не сплю вночі.
- Уночі я дуже пітнію.

- Я постійно кашляю.
- Я відчуваю нездужання.
- У мене болить у правому боці внизу.

1. Нездужання.

2. Постійний кашель.

3. Сильний кілкий біль у грудях.

4. Біль у правому нижньобічному відділі.

5. Безсоння.

6. Нічне потіння.

Завдання 2. Складіть речення зі словами. / Make up sentences.

Дитинка, дівчинка, Оксанка, Русланчик, носик, вушка, оченята.

Завдання 3. Знайдіть зайве слово в рядку. / Find the odd word.

- Скарлатина, ангіна, фарингіт, кон'юнктивіт.
- Попрацювати, вживати, страждати.
- Зменшується, посилюється, паморочиться.
- Посилення, поява, полегшення.
- Поновлюваний, постійний, періодичний.
- Задишка, біль, фізичне навантаження.

Завдання 4. Прочитайте репліки-відповіді пацієнта і сформулюйте до них репліки-питання лікаря. Де потрібно, використовуйте альтернативні питання. / Read the patient's responses and formulate questions of the doctor. Use alternative questions where appropriate.

-
- Кашель.
-
- Не дуже сильний.
-
- Частіше вранці й увечері.
-
- Так, з мокротинням.
-
- Безбарвне.
-
- Так, задишка буває.

-
- Задишка посилюється, коли рухаюся.
-
- Так, біль є.
-
- У грудях, ось тут.
-
- Тупий.
-
- Коли глибоко дихаю.

Завдання 5. Вставте замість пропусків необхідні слова з довідки. / Fill in the gaps with the words from the reference.

1. Якщо у дитини сильно й часто б'ється серце, це означає, що в неї
2. Під час фізичних вправ або швидкої ходьби у сина виникає нестача повітря і з'являється
3. Останнім часом Богдан швидко втомлюється, скаржитися на
4. У пацієнта немає сил для того, щоб виконувати свої звичайні шкільні справи, у нього
5. Відчуття обертання/переміщення тіла або навколишніх предметів у просторі називається

Слова для довідки: слабкість, стомлюваність, серцебиття, задишка, запаморочення.

Завдання 6. Складіть діалоги за ситуаціями. / Make up dialogues based on the situations.

1. Ви зустріли подругу. Вона щойно відвезла молодшого брата в лікарню. Розпитайте її про стан хворого.
2. Ви лікар. Прийшли додому, а дружина говорить, що у вашого маленького сина болить горло, голова.
3. Ваш маленький пацієнт під час обходу став проситися додому. Заспокойте його й поясніть, чому він має ще деякий час перебувати в лікарні.
4. Ваш друг прийшов у клас, але погано почувається. Дізнайтеся про його стан і порадьте, що треба зробити. Уживайте такі словосполучення: піти до поліклініки, записатися в реєстратурі до лікаря, прийти до лікаря, розповісти про скарги, виконувати призначення лікаря.

5. У дитини був грип. Вона за порадою лікаря лікувалася вдома. Дитина вживала ліки, які виписував лікар, і зараз у неї нормальна температура, нежитю немає, залишився тільки кашель. Яким тепер має бути діалог лікаря поліклініки з дитиною?

6. Ви проводите бесіду у школі з учнями. Багато з них скаржаться на біль у шлунку. Дайте їм пораду, одержавши спочатку відповіді на такі питання:

- Скільки разів на день ви їсте?
- Який у вас режим харчування?
- Як споживаєте їжу: квапливо/довго, пережовуючи, всухом'ятку.
- Чи пов'язаний біль з їжею?

7. Вам 16 років. Ви погано почуваєтеся. Дізнайтесь у лікаря, як Вам треба лікуватися, які ліки вживати і коли.

Завдання 7. Прочитайте діалог лікаря з хворим. Виділіть інтонаційно смисловий центр питань. / Read the dialogue between the doctor and the patient. Highlight with intonation the semantic center of the questions.

- Що Вас непокоїть?
- У мене сильний кашель.
- Який у Вас кашель: постійний чи нападаподібний?
- У мене кашель нападаподібний.
- Коли з'явився кашель?
- Кашель з'явився тиждень тому.
- Коли у Вас буває кашель: уранці, удень, увечері чи вночі?
- Кашель буває частіше вранці й удень.
- А біль буває?
- Іноді з'являється біль у грудній клітці.

Розділ 23. Онкологічний диспансер.
**Скарги пацієнта. Спілкування лікаря-онколога
з пацієнтом**

**Unit 23. Oncology clinic. Complaints of the patients.
Communication between an oncologist and a patient**

Основні поняття / Basic notions: втягнення (inverting), гемангіома (hemangioma), гіперпігментація (hyperpigmentation), горошина (pea), припухлість (lump, nub), дерматофіброма (benign fibrous histiocytoma, dermatofibroma), затвердіння (solidification), збільшення (increase), кратер (crater), кровохаркання (hemoptysis), купол (cupola), лентиго (lentigo), лімфовузол (lymph node), локалізація (localization, location), меланома (melanoma), метастаз (metastasis), набрякання (edema), невус (nevus), новоутворення (tumor, neoplasm), онкологія (oncology), онкодиспансер (oncology department), онколог (oncologist), рак (cancer), онкохворий (a person who diagnosed with cancer), опухлість (swelling), папула (papula), пляма (spot), пухлина (tumour), радіологія (radiology).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

1. Хто такий онколог? / Who is an oncologist?
2. Назвіть симптоми раку щитоподібної залози. / Name the symptoms of thyroid cancer.
3. Назвіть симптоми раку грудної залози. / Name the symptoms of breast cancer.
4. Назвіть симптоми раку шкіри. / Name the symptoms of skin cancer.
5. Що таке радіологія? / What is radiology?

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. Запишіть речення, вставте пропущені слова з довідки. / Put the words from the reference in the sentences.

Слова для довідки: (не) слід, (не) потрібно, (не) треба, (не) можна, (не) може.

1. Щоб не захворіти на рак легень, ... робити флюорографію один раз на рік.

2. Рак прямої кишки ... визначити візуально.
3. Під час будь-якого медогляду навіть уролог або гінеколог ... зробити пальцеве дослідження прямої кишки і знайти пухлину.
4. Наприклад, якщо є виділення крові, то ... зволікати, ... звернутися до онколога.
5. Запідозривши в себе навіть кілька симптомів раку, ... звернутися хоча б до терапевта.
6. Симптоми раку ... ігнорувати, особливо якщо вони наявні протягом тривалого часу.
7. Онколог ... бути психологом, тому що саме він доносить пацієнту діагноз про захворювання.

Завдання 2. Прочитайте слова зі спільним коренем, зверніть увагу на спосіб творення цих слів. Утворіть речення з ними. / Read the words with a common root and pay attention to the way they are formed. Make sentences with them.

Доброякісна, злаякісна, новоутворення, тяжкохворий, кровохаркання, доброзичливий.

Завдання 3. Подумайте, від яких слів утворилися складні слова. / Guess the derivation of these words.

Онкологія, онколог, онкологічні захворювання, онкодиспансер, онкопатологія.

Завдання 4. Прочитайте тексти. Назвіть прикметники і дієприкметники, які вживають на позначення зовнішньої ознаки поняття. / Read the texts. Name the adjectives and participles that are used to describe the external of a concept.

Симптоми папілярного раку шкіри

На початковій стадії папілярний рак шкіри проявляється утворенням пухлин розміром із кісточку вишні, покриту ороговілими сопочками. Вузол дуже щільний, шкіра змінює колір від рожевого до червонувато-бузкового. Пухлина росте швидко, утворюючи кратероподібну виразку з набряклими краями. Дно виразки блідо-червоного кольору, горбкувате або ворсинчасте, легко кровоточить.

Симптоми раку щитоподібної залози

Виявлений вузол на поверхні шиї еластичний або щільний, майже не рухається. Вени набрякли.

Симптоми раку грудної залози

Шкіра грудей почервоніла, соски втягнуті або провалені. Можливі виділення білої або жовтувато-прозорої рідини з неприємним запахом. Груди збільшені в розмірі або деформовані.

Завдання 5. Прочитайте текст. Поділіть його на змістові частини, у яких повідомляється про динаміку захворювання пацієнта. / Read the text. Divide it into meaningful parts that report on the course of the patient's disease.

В Андрія проблеми з легенями

Андрій захворів. Він уже довго кашляє, майже два тижні. Спочатку кашель був сухий. Андрій намагався лікуватися: вживав ліки від кашлю, пив тепле молоко з медом, навіть робив інгаляції, але все це не допомогло. Зараз кашель іще сильніший і нав'язливіший. Кілька днів тому в Андрія почалася задишка.

Кашель спонтанно наростає, виникає дискомфорт, з'являється біль у грудній клітці. Цей біль відчувається в одному місці й супроводжується сильним кашлем.

Добре, що немає кровохаркання. Андрій і без того нервує. Такий зтяжний кашель у нього вперше. На бронхіт хворів лише в дитинстві, а на пневмонію — ніколи.

В Андрія з'явилася слабкість. Увечері йому стає гірше, він час від часу міряє температуру. Щоразу температура висока, учора ввечері була 38 °С, а сьогодні вранці уже вища — 38,5 °С. Андрію потрібно весь час працювати, спілкуватися з людьми, адже він менеджер банку. Останнім часом доводиться багато хвилюватися — на роботі почалися деякі проблеми. Дружина ображається, що Андрій багато працює, і з цим він нічого не може вдіяти. Багато палить і невчасно обідає. Він боїться захворіти на рак, тому вирішив звернутися до лікаря.

Дайте відповіді на питання. / Answer the following questions.

1. Скільки днів Андрій кашляє?
2. Якого характеру кашель був на початковій стадії захворювання?
3. Якого характеру кашель зараз?
4. Чи є задишка в Андрія?
5. Коли почалася задишка?
6. Які симптоми хвороби є в Андрія, крім кашлю і задишки?
7. Больові відчуття у грудях відчуваються в одному місці чи в різних?

8. Чи є в Андрія кровохаркання?
9. Чи часто в Андрія буває кашель, чи хворів він раніше на бронхіт і пневмонію?
10. Який загальний стан пацієнта?
11. Коли Андрій міряв температуру тіла востаннє? Які були показники?
12. Який спосіб життя веде Андрій?
13. Андрій палить?
14. Що вирішив зробити Андрій і що його лякає?

Завдання 6. Запишіть подані симптоми онкологічних захворювань у таблицю: / Record the following symptoms of cancer in the table:

- 1) біль у шлунку, що з'являється натще й зникає після їди;
- 2) тривалий кашель;
- 3) блювання і пронос темного кольору;
- 4) зміна голосу (хрипота);
- 5) задишка;
- 6) збільшення лімфатичних вузлів і живота;
- 7) сухість і пожовтіння шкіри;
- 8) біль у грудях, який посилюється при вдиханні;
- 9) затяжні бронхіти, запалення легень;
- 10) накопичення рідини у животі.

Рак легенів	Рак шлунка

Завдання 7. Подані речення розташуйте в логічній послідовності. / Arrange the given sentences in a logical sequence.

Тому йому потрібно мати відмінні теоретичні знання і практичні навички, бути рішучим і уважним.

Лікар-онколог присвячує себе тяжкохворим пацієнтам.

Онколог — одна з найскладніших спеціалізацій у медицині.

Бере на себе велику відповідальність за збереження їхнього здоров'я і порятунків життя.

Крім того, онколог постійно повинен виявляти співчуття, доброзичливість і терпіння.

Розділ 24. Стоматологічне відділення.
Поняття про щелепно-лицьову систему.
Захворювання зубів і порожнини рота.
Спілкування між стоматологом і пацієнтом
Unit 24. Dental clinic. The concept of the maxillofacial
system. Diseases of the teeth and oral cavity.
Communication between a dentist and a patient

Основні поняття: / Basic notions: анестезія (anesthesia), бормашина (drill), вилиця (malar), відхилення (deviation), губа (lip), дентин (dentin), емаль (enamel), знімок (X-ray, photo), зонд (probe), зліпок (cast, model), ікло (canine), імплантація (implantation), карієс (caries), кісточка (stone), корінь (root), коронка (crown), крісло (chair).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

1. Чому варто лікувати зуби вчасно? / Why is it important to treat your teeth on time?
2. Що таке зубощелепна система? / What is the dentition?
3. Скільки зубів у здорової дорослої людини? / How many teeth does a healthy adult have?
4. З яких частин складається зуб? / What parts does a tooth consist of?
5. Як зберегти зуби здоровими? / How to keep teeth healthy?

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. Прочитайте відповіді пацієнта та сформулюйте до них питання стоматолога. Який імовірний діагноз ви можете встановити пацієнту? / Read the answers of the patient and make questions of the dentist to them.

-
- Лікарю, у мене дуже болить зуб.
-
- Ліворуч унизу.
-
- Частіше біль ниючий, але інколи пульсує.

- ...
- Ні, він середній за інтенсивністю, але постійний.
- ...
- Віддає у вухо.

Завдання 2. Запишіть слова в дужках у потрібній формі. / Open the brackets.

1. Іноді зубний біль віддає у (скроня або вухо).
2. Біль може іррадіювати у (верхня щелепа).
3. Пацієнт відчуває, що болить (уся нижня щелепа).
4. Зуб болить через дію (гаряча або холодна їжа).
5. Для періодонтиту характерний біль (ниючий і пульсивний).

Завдання 3. Складіть словосполучення, поєднавши слова з лівого і правого стовпчика. / Make a phrase by combining the words from the left and right columns.

Ставити	стоматолога
Видаляти	дзеркальце
Відвідувати	анестезію
Брати	стан
Робити	зуб
Перевіряти	пломбу

Завдання 4. Прочитайте діалог і дайте відповіді на питання. / Read the dialogue and answer the questions.

— Доброго ранку! Сідайте, будь ласка, і розкажіть, які у Вас скарги.

— Учора моя дружина купила черешні. Я читав книгу і їв ці ягоди. Раптом мимоволі дуже сильно стиснув зуби. Випадково кісточка від черешні опинилася між зубами. І ця кісточка зламала мені два зуби одночасно!

— Не хвилюйтеся! Відкрийте, будь ласка, рот. Ваш верхній зуб був повністю здоровий. Від нього кісточка відколола не дуже великий шматок. Я поставлю відповідну пломбу, і проблему буде розв'язано. З нижніми зубами інша справа.

— Саме внизу у мене жахливий біль. І я бачив у дзеркалі, що від мого нижнього зуба мало що залишилося. Ви будете видаляти цей зуб?

— Нижній зуб сильно зруйнований, однак його можна зберегти. Я маю вилікувати запалені канали, запломбувати їх, а після цього відновити зуб. Для цього я скористаюся спеціальними пломбувальними матеріалами.

— Ви перелічили так багато кроків, які треба зробити. Безумовно, мені доведеться відвідати Вас не один раз.

— Так, це триватиме два-три тижні. Канали необхідно ретельно вичистити, щоб уникнути появи запалень у майбутньому. Вилікуваний зуб ми захистимо коронкою, адже така велика пломба не буде надійно триматися.

— З якого матеріалу буде моя коронка? Якого вона буде кольору? Тільки, будь ласка, не з металу!

— Заспокойтеся, будь ласка! Ваша нова коронка виглядатиме цілком природно і завдяки цьому оптимально відповідатиме Вашим уявленням про красиві зуби. Я зроблю гарну керамічну коронку з якісного матеріалу. Ви не помітите жодних відхилень у кольорі й формі, порівнявши коронку з Вашими власними зубами.

— Дякую, лікарю. Я повністю згоден з усіма Вашими пропозиціями.

— Добре! Тож почнемо лікування.

1. На що скаржиться пацієнт?
2. Що сказав лікар про верхній зуб?
3. Як стоматолог лікуватиме нижній зуб?
4. Як довго триватиме лікування?
5. Чому необхідно ретельно вичистити канали?
6. Що ще хвилює пацієнта?
7. Як заспокоїв його лікар?

Завдання 5. Закінчіть речення. / Complete the sentences.

1. Зубощелепна система — це
2. Кожний зуб розміщується
3. Комірковий відросток — це
4. Череп людини складається з
5. Якщо порушується функціонування одного з

Завдання 6. Знайдіть відповідності. / Find matches.

1. У Вас були раніше проблеми із зубами?
2. У Вас були стреси останнім часом?

3. У Вас є алергійні захворювання?
4. Які інфекційні захворювання у Вас були?
5. У Вас були проблеми із серцем?
6. Як часто Ви чистите зуби?
7. Як часто Ви приходите на огляд?
 - а) Так, я консультувався у кардіолога.
 - б) Двічі на день — вранці та ввечері.
 - в) Ні, я ніколи не звертався до стоматолога.
 - г) Двічі на рік.
 - д) Так, я нервував, тому що не міг скласти іспит з фізіології.
 - е) Я хворів на грип.
 - ж) Так, у мене астма.

**Розділ 25. Фармацевт в аптеці. Структура аптеки.
Класифікація лікарських засобів.**

Порядок відпуску лікарських засобів в Україні

Unit 25. Pharmacist in a pharmacy.

The structure of the pharmacy. Classification of drugs.

The procedure for dispensing medicines in Ukraine

Основні поняття: / **Basic notions:** збір (collection), засіб (means, remedy), ємність (container), емульсія (emulsion), еліксир (elixir), екстракт (extract), драже (dragee), доза (dose), добавка (additive), гранула (granule), голка (needle), глюкометр (glucose meter), відпускання (dispensing), відвар (decoction), вимога (requirement), вакцина (vaccine), блістер (blister), бинт (bandage), бахіли (shoe covers), бальзам (balsam), аптека (pharmacy, drugstore), антиагрегант (antiaggregant), ампула (ampoule), аерозоль (aerosol).

I. Питання для самоконтролю / Questions for self-control

1. Які є типи аптек за спеціалізацією? / What are the types of pharmacies by specialisation?
2. Які є аптеки за режимом роботи? / What are the types of pharmacies by working hours?
3. Назвіть аптеки за специфікою лікарських засобів. / Name the pharmacies by the specificity of medicines.
4. Назвіть аптеки за формою власності. / Name the pharmacies by form of ownership.
5. За якими ознаками класифікують медичні препарати? / On what grounds are classified medicines?
6. Які бувають ліки відповідно до термінів придатності? / What are the medicines according to the expiration date?
7. Які структурні відділи аптеки ви знаєте? / What structural departments of the pharmacy do you know?

II. Граматично-лексичні завдання / Grammar and Lexical tasks

Завдання 1. Розподіліть медичні препарати за групами. / Divide these medical drugs according to the groups.

За термінами придатності:

За функціональним призначенням:

- За агрегантним станом
- За способом отримання:
- За токсичністю:
- За способом застосування:
- За фармакологічною дією:

Слова для довідки: отруйні та наркотичні засоби; препарати з обмеженим терміном дії (понад 3 роки); закупорювальні засоби; ліки, що діють на центральну нервову систему; ліки для зовнішнього застосування; серцево-судинні препарати; порошкоподібні ліки.

Завдання 2. Доберіть синоніми: / Find synonyms:

- порушення упаковки — ...;
- заборонено — ...;
- порушення вимог — ...;
- фальсифікований — ...;
- уроздріб — ...;
- безоплатно — ...;
- несумісний засіб — ...;
- ліки без рецепта — ...;
- клієнт аптеки — ...;
- відпускати — ...;
- лікарський засіб —

Завдання 3. Утворіть словосполучення, поєднавши прикметники з правого стовпчика з іменником з лівого. / Create a phrase by combining the adjectives in the right-hand column with the noun in the left-hand column.

вологий	шприц
оглядовий	набір
протимікробний	засіб
спиртовий	рукавички
стерильний	серветка
антисептичний	препарат
гормональний	дія
інсуліновий	розчин

Завдання 4. Продовжіть складні речення. Другу частину речення виберіть із довідки. / Complete the compound sentences. Choose the second part of the sentence from the reference.

Зараз існує багато реклами лікарських засобів, Люди купують дорогі ліки, Тому .., завжди слухайте лікаря або провізора. Самолікуванням займатися не варто, Хочеться, щоб у придбанні ліків людям допомагали спеціалісти,

Репліки для довідки:

- бо це може спричинити велику біду.
- за яку переважно ніхто не несе відповідальності.
- які обслуговують в офіційному аптечному закладі.
- коли вам потрібно купити ліки.
- які не завжди допомагають хворим.

Завдання 5. Уявіть ситуацію. В аптеку прийшов відвідувач із дуже сильним головним болем. Він хоче купити ліки і скоріше позбутися болю. Із двох запропонованих діалогів виберіть той, який, на ваш погляд, виправданий. Поясніть свій вибір. / Imagine the situation. A customer comes into the pharmacy with a very bad headache. He wants to buy some medicine and get rid of the pain as soon as possible. From the two proposed dialogues, choose the one that you think is justified. Explain your choice.

А

— Дайте щось від головного болю. Дуже болить голова.
— У Вас часто болить голова?
— Майже щодня.
— Я Вам поки що можу запропонувати ось цей препарат. Він має допомогти. Але обов'язково підіть до лікаря. Про своє здоров'я необхідно піклуватися.

Б

— Дайте щось від головного болю. Дуже болить голова.
— Ви були в лікаря?
— Ні.
— То йдіть до лікаря, а потім купуйте ліки. Я не можу взяти на себе відповідальність за Ваше здоров'я.

Завдання 6. Охарактеризуйте тип аптеки, яка розташована поряд із вашим університетом, за структурою та спеціалізацією. /

Describe the type of pharmacy that is located near your university, in terms of structure and specialisation.

Типи аптек за спеціалізацією

За характером діяльності	За специфікою лікарських засобів	За характером групи хворих
Виробнича аптека	Аптека лікарських рослин	Аптека дитячих лікарських форм
Аптека готових лікарських форм	Гомеопатична аптека	Аптека матері і дитини

За формою власності	За режимом роботи
Державна	Аптека звичайного режиму
Приватна	Цілодобова
Муніципальна	Чергова

Завдання 7. Прочитайте текст. Скажіть, що потрібно знати провізору, щоб орієнтуватись у великій кількості медичних препаратів. / Read the text. Say what a pharmacist needs to know to manage with a great number of medicines.

Напевно, усі люди користуються послугами аптеки, адже вони, на жаль, хворіють чи хворіють їхні родичі. Під час спілкування з працівниками аптеки відвідувач сподівається на кваліфіковану пораду і ввічливе обслуговування.

У штаті аптеки є провізор і фармацевт. Вони й працюють із медичними препаратами й косметичними засобами. Провізор — це медик із вищою освітою, фармацевт — із середньою спеціальною. Успіх їхньої роботи залежить від злагодженості дій.

Можна тільки уявити, які знання повинен мати фахівець із фармації. Він мусить знати все про виготовлення, зберігання й застосування ліків, орієнтуватися в їхній специфіці. Існують різні класифікації медичних препаратів, які допомагають працівникам аптеки професійно виконувати свою роботу.

СЛОВАНИК GLOSSARY

— А —

аборт	abortion
аденоїди	adenoids
адреналін	adrenalin
аерозоль	aerosol
акушер	obstetrician
алерген	allergen
алергія	allergy
ампула	ampoule
аналіз	analysis
ангіна	tonsillitis
анемія	anemia
анестезія	anesthesia
антиагрегант	antiaggregant
антибіотик	antibiotic
апарат УЗД	ultrasound machine
апарат штучного кровообігу	artificial blood circulation device
апарат штучної вентиляції	apparatus for artificial ventilation of the lungs
легень	ventilation of the lungs
апендикс	appendix
апендицит	appendicitis
апетит	appetite
аптека	pharmacy, drugstore
артерія	artery
артрит	arthritis
артроз	arthrosis
астма	asthma
асфіксія	asphyxia
атрофія	atrophy
аускультация	auscultation

— Б —

бактерія	bacterium
бальзам	balsam
басейн	swimming pool
бахіли	shoe covers
бесіда	conversation

бинт	bandage
бік	side
біль	pain
біопсія	biopsy
блістер	blister
блювання	vomiting
бормашина	drill
бородавка	wart
ботулізм	botulism
бронхи	bronchi
бронхіт	bronchitis

— В —

вагітна	pregnant
вагітність	pregnancy
вакцина	vaccine
вакцинація	vaccination
вата	cotton wool
ведення пологів	birth management
вена	vein
виведення	breeding
вигодовування	breast feeding
виділення	secretion, discharge
видільна система	excretory system
викидень	misbirth
вилиця	malar
вимога	requirement
випорожнення	stool
випуклість	bulge, convexity
виразка	ulcer
висип	eruption, enanthesis
відвар	decoction
відділення (лікарні)	department (of the hospital)
відпускання	dispensing
відрижка	belching
відхаркування	expectoration
відхилення	deviation
візок	wheelchair

вірус	virus
вірус імунодефіциту людини (ВІЛ)	human immunodeficiency virus (HIV)
втома	fatigue
втягнення	inverting
вугор	acne
вухо	ear

— Г —

гайморит	sinusitis
гастрит	gastritis
гастроентеролог	gastroenterologist
гастроскопія	gastroscopy
гель	gel
гельмінти	worms
гемангіома	hemangioma
гематолог	hematologist
гематологія	hematology
гемоглобін	hemoglobin
гемодіаліз	hemodialysis
гемофілія	hemophilia
гепатит	hepatitis
гінеколог	gynecologist
гіперпігментація	hyperpigmentation
гіпертермія	hyperthermia
гіпертонія	hypertension
гіподинамія	hypodynamia
гіпоталамус	hypothalamus
гіпотонія	hypotension
гіпофіз	pituitary
гіпс	cast
гіркота	bitterness
гломерулонефрит	glomerulonephritis
глотка	pharynx
глухота	deafness
глюкометр	glucosometer
гній	pus
голка	needle
голод	hunger

голодування	fasting
гомеостаз	homeostasis
гонорея	gonorrhoea
горло	throat
гормон	hormone
горошина	pea
гортань	larynx
гранула	granule
гриб	fungus
грижа	hernia
грип	flu
грілка	warmer
губа	lip

— Д —

дальтонізм	daltonism
дальтонік	daltonian
дванадцятипала кишка	duodenum
дентин	dentin
депресія	depression
дерма	derma
дерматофіброма	benign fibrous histiocytomas, dermatofibroma
деформація	deformation
джгут	tourniquette
дзеркало	mirror
дизентерія	dysentery
диспансер	dispensary
дифтерія	diphtheria
дихальна система	respiratory system
дихання	breathing
діагностика	diagnostics
діарея	diarrhea
дієта	diet
дієтолог	nutritionist
ділянка	area
дно матки	bottom of the uterus
добавка	additive
довідка	medical certificate

догляд	care
доза	dose
донор	donor
донорство	donation
допомога	assistance, help
дотик	touch
драже	dragee
дренаж	drainage
дуоденіт	duodenitis

— E —

екзема	eczema
екстракт	extract
електрокардіограф (ЕКГ)	electrocardiogram (ECG)
електрокоагулятор	electrocoagulator
еліксир	elixir
емаль	enamel
емульсія	emulsion
ендокринна система	endocrine system
ендоскоп	endoscope
ентерит	enteritis
ентеробіоз	enterobiasis
енцефаліт	encephalitis
епідемія	epidemic
епідерміс	epidermis
епілепсія	epilepsy
епіфіз	epiphysis
еритроцити	red blood cells

— E —

емність	container
----------------	-----------

— Ж —

живіт	abdomen
жовтяниця	jaundice
жовчний міхур	gallbladder

загроза викидня	risk of miscarriage
зажим	clamp
заклад	institution
залоза	gland
запалення	inflammation
запах	smell
запор	constipation
засіб	means, remedy
застуда	cold
затвердіння	solidification
затискач	clamp
захворювання	disease
збільшення	increase
збір	collection
збудник	causative agent
зв'язка	ligament
здуття	bloating
зір	eyesight
зліпок	cast, model
знімок	X-ray, photo
зонд	probe
зсідання (крові)	coagulation, blood clotting

ікло	canine
імплантат	implant
імплантація	implantation
імунітет	immunity
іmunна система	immune system
імуноглобулін	immunoglobulin
імунолог	immunologist
інвалідність	invalidity
інгалятор	inhaler
інгаляція	inhalation
інкубатор для новонароджених	incubator for newborns
інсульт	stroke
інтоксикація	intoxication
інфаркт міокарда	myocardial infarction
інфекція	infection

— К —

кавоман	coffee lover
кал	excrement
канюля	cannula
капіляр	capillary
капсула	capsule
кардіограма	cardiogram
кардіолог	cardiologist
кардіологія	cardiology
кардіотренування	cardiotreatment
карієс	caries
каталка	hospital bed with wheels
катетер	catheter
кашель	cough
кисень	oxygen
кислотність	acidity
кімната для виписування	discharge room
кінцівка	limb
кір	measles
кістка	bone
кістковий мозок	marrow
кісточка	stone
клізма	enema
ковток	sip
колба	flask
коліт	colitis
компонент	component
кондилома	condyloma
конкремент	concrement
корінь	root
коробка	box
коронка	crown
крапельниця	IV infusor
крапля	drop
кратер	crater
крем	cream
крижі	sacral bone
крісло	chair
кров	blood

крововилив	hemorrhage
крововтрата	blood loss
кровоздача	blood donation
кровотворення	hematopoiesis
кровотеча, кровоточивість	bleeding
кровохаркання	hemoptysis
кропив'янка	urticaria
кулак	fist
купол	cupola
куприк	coccyx
кушетка	couch

— Л —

лабораторія	laboratory
ламкість	fragility
лампа	lamp
ларингіт	laryngitis
легеня	lung
лейкоцити	white blood cells
лентиго	lentigo
лентоспіроз	leptospirosis
лідер	leader
лікарі вузької спеціалізації	doctors of the narrow specialty, subspecialists
лікарня	hospital
ліки	medicine, drug
лікування	treatment
лімфа	lymph
лімфовузол	lymph node
лімфоцити	lymphocytes
лобок	pubis
логопед	speech therapist
локалізація	localization, location
ломота	body pain
льодяник	lozenge
люмбаго	Lumbago

— М —

магнітно-резонансний томограф (МРТ)	magnetic resonance imaging (MRI)
мазь	ointment
малеча	small children
манометр	manometer
маса тіла	weight
масаж	massage
маска	mask
матка	uterus
медикамент	medication, drug
меланін	melanin
меланома	melanoma
менінгіт	meningitis
менструація	menstruation
мережа	network
метастаз	metastasis
метеоризм	flatulence
мигдалик	tonsil
милиці	crutches
мікоз	mycosis
мікроскоп	microscope
мікстура	mixture
мокротиння	sputum
моляр (великий кутній зуб)	molar
м'яз	muscle
м'язова система	muscular system

— Н —

набір	set
набряк	edema
надлишок	excess
надниркова залоза	adrenal gland
наліт	coating, plaque (dental)
напруження	pressure
настій	infusion
настоянка	tincture
невус	nevus
невралгія	neuralgia

невроз	neurosis
невролог	neurologist
неврологія	neurology
невропатолог	neuropathist
нежить	runny nose
немовля	newborn
непритомність	faint
нервова система	nervous system
нестача	lack
нирка	kidney
нитка	thread
німота	muteness
ніс	nose
новоутворення	tumor, neoplasm
ножиці	scissors
ноші	stretcher
нудота	nausea
нюх	smell

— O —

обіг	circulation
обладнання	equipment
обстеження	examination
ожиріння	obesity
озноб	chills
олія	oil
онкодиспансер	oncology department
онколог	oncologist
онкологія	oncology
онкопатологія	cancer
онкохворий	oncology patient
операційний стіл	operating table
операція	operation
опитування	poll
опора	support
опухлість	swelling
органи чуття	sense organs
організм	organism, body
ортодонт	orthodontist

ортопед
остеопороз
остеохондроз
отит

orthopaedist
osteoporosis
osteochondrosis
otitis

— II —

пальпація
памперс
пандемія
паніка
панкреатит
папула
пародонт (періодонт)
паротит
паста
патоген
педіатр
пелюшка
передсердя
перейми
переливання
перелом
переохолодження
період пологів
періодонтит
перкусія
печатка
печінка
печія
пігмент
пігулка
піднебіння
підпис
підпорядкування
підшлункова залоза
пієлонефрит
пінцет
піпетка
піт

palpation
diapers
pandemic
panic
pancreatitis
papula
parodontium
parotitis
paste
pathogen
pediatrician
napkin, wrap
atrium
contraction
transfusion
fracture
hypothermia
childbirth period
periodontitis
percussion
seal, signet
liver
heartburn
pigment
pill
palate
signature
subordination
pancreas
pyelonephritis
tweezers
pipette
sweat

пітливість	sweating
піхва	vagina
плазма	plasm
пластинка	plate
пластир	plaster
плацента	placenta
плід	fetus
пломба	dental fillings
плоскостопість	flatfoot
пляма	spot
пляшка	bottle
пневмонія	pneumonia
подагра	gout
поза	pose, position
покривна система (загальний покрив)	integumentary system
полегшення	relief
поліклініка	polyclinic
положення	position
полоскання	gargarism
поперек	loins
порожнина	cavity
порошок	powder
порушення	violation
послід	afterbirth
послідовність	sequence
потилиця	nape
потуги	labors
почервоніння	erythema
правець	tetanus
премоляр (малий кутній зуб)	premolar
препарат	preparation
призначення	appointment
приймання	reception
прикус	bite
примочка	lotion, embrocation
припухлість	lump, nub
пробірка	test tube
провізор	pharmacist

пролежень	bed-sore
пронос	diarrhea
простатит	prostatitis
профілактика	prophylaxis
профіль	profile
пряма кишка	rectum
психіатр	psychiatrist
психіатрія	psychiatry
психоз	psychosis
психолог	psychologist
психотерапевт	psychotherapist
пульпа	pulp
пульпіт	pulpitis
пульс	pulse
пуповина	umbilical cord
пухир	blister
пухлина	tumour, neoplasm

— P —

радикуліт	radiculitis
радіологія	radiology
рак	cancer
раціон	ration
реабілітація	rehabilitation
реєстратура	registry
рентген	X-ray
рентгівський апарат	X-ray machine
рентген-кабінет	X-ray room (cabinet)
рентгенограма	radiograph
рецидив	recession
рецепт	recipe
реципієнт	recipient
ризик	risk
рикетсії	rickettsia
риніт	rhinitis
рідина	liquid, fluid
різець	incisor
родимка (невус)	birthmark
розбитість	feeling unrested, weakness

роздріб	retail
розлад	disorder
розподіл	distribution
розростання	excrescence, enlargement
розчин	solution
розширювач	extender
рослина	a plant
рот	mouth
рукавичка	glove
рух	movement
рухомість	movability

— С —

садок	kindergarten, nursery school
сальмонельоз	salmonellosis
самолікування	self-treatment
санаторій	health resort
свербіж	itch
секреція	secretion
сепсис	sepsis
серветка	napkin, serviette
сертифікат	certificate
серце	heart
серцебиття	heartbeat
серцева недостатність	heart failure
серцевий напад	heart attack
серцево-судинна система	cardiovascular system
сеча	urine
сечівник	urethra
сечовід	ureter
синдром набутого імунного дефіциту (СНІД)	acquired immune deficiency syndrome (AIDS)
синець	bruise
синусит	sinusitis
сироп	syrup
сифіліс	syphilis
сім'яник (яєчка)	seminal vesicle
скальпель	scalpel
скарифікатор	scarifier

скелет	skeleton
склад	storage
скроня	temple
слина	saliva
слинотеча	sialorrhoea
сліпота	blindness
слух	hearing
сльози	tears
сльозотеча	lacrimation
смак	taste
смужка	strip
сосочок	nipple, teat, mammilla
спадковість	heredity
спосіб життя	lifestyle
спостереження	observation
спрей	spray
статева (репродуктивна)	sexual (reproductive) system
система	
статистика	statistics
стаціонар	in-patient hospital
стетоскоп	stethoscope
стоматит	stomatitis
стравохід	oesophagus
суглоб	joint
судина	vessel
супозиторій	suppository
суспензія	suspension
сухожилки	tendon

— T —

таблетка	tablet, pill
таз	pelvis
терапевт	therapist
терапія	therapy
тератома	teratoma
термін вагітності	gestational age
термометр	thermometer
тимус (загруднинна залоза)	thymus

товста кишка	large intestine
токсикоз	toxicosis
томограма	tomography
тонзиліт	tonsillitis
тонка кишка	small intestine
тонометр	tonometer
травма	trauma
травна система	digestive system
трахея	trachea
тремтіння	trembling
триместр	trimester
тромб	clot
тромбоцити	platelets
туба	tuba
туберкульоз	tuberculosis
тяжкохворий	seriously ill, sick man (patient)

— У —

УЗД (ультразвукове дослідження)	ultrasound
упаковка	packaging
уретра (сечівник)	urethra
ускладнення	complication
усунення	removal
ущільнення	carnification, hardening, induration

— Ф —

фактор	factor
фальсифікат	fake
фарингіт	pharyngitis
фармакопея	pharmacopoeia, codex
фарминок	pharmacies
флаконт	bottle
флюорограф	fluorograph
флюорографія	fluorography
фурункул	furuncle

харчоблок
харчування
хвороба
хіміотерапія
холестерин
холецистит
хоспіс
хребет
хрип
хропіння
хрящ

— X —

eating unit
nutrition
disease
chemotherapy
cholesterol
cholecystitis
hospice
spine
wheeze
snoring
cartilage

цемент
центрифуга
цистит
ціаноз

— Ц —

cement
centrifuge
cystitis
cyanosis

чашка Петрі
черевна порожнина
черешня
чутливість
чхання

— Ч —

Petri dish
abdomen
cherry
sensitivity
sneezing

шизофренія
шийка
шийка матки
шина
шишка
шкіра
шлунок
шов
шпатель
шприц
штамп
штатив

— Ш —

schizophrenia
neck
cervix
splint
cone
skin
stomach
seam
tongue depressor
syringe
stamp
tripod

щелепа
щеплення
щипці
щитоподібна залоза
щока

— **Щ** —

jaw
vaccination
forceps
thyroid gland
cheek

ядуха
яєчник
язик
яєла

— **Я** —

suffocation
ovary
tongue
creche, day nursery

**СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ
LIST OF RECOMMENDED LITERATURE
FOR APPLICANTS**

Основна / Basic

1. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 кн. Кн. 1. Соціокультурна комунікація / за ред. проф. С. М. Луцак. — Івано-Франківськ : Медицина, 2019. — 504 с.
2. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 кн. Кн. 2. Основи професійного мовлення / за ред. проф. С. М. Луцак. — Івано-Франківськ : Медицина, 2019. — 456 с.
3. Українська мова для іноземців (рівень А2): навч. посіб. / Т. О. Дегтярьова [та ін.]. — К. : Університетська книга, 2020. — 215 с.
4. Ющук І. Українська мова для іноземців / І. Ющук, Ю. Бондарчук, О. Мушкудіані. — Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2021. — 168 с.
5. Українська мова як іноземна (примірна програма навчальної дисципліни підготовки фахівців другого, магістерського, рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальностей: 222 «Медицина», 221 «Стоматологія», 226 «Фармація») / уклад. С. М. Луцак [та ін.]. — К., 2017. — 130 с.

Додаткова / Additional

1. Вступний курс з української мови для студентів-іноземців підготовчого відділення / за ред. Т. О. Дегтярової. — Суми : Університетська книга, 2010. — 415 с.
2. Гайдамака Г. Г. Діячі української науки і культури. Збірник текстів для читання з навчальної дисципліни Українська мова для іноземних студентів усіх напрямів підготовки всіх форм навчання : навч. видання / Г. Г. Гайдамака. — Харків : ХНЕУ, 2012. — 60 с.
3. Дерба С. М. Знайомство з Україною : навч. посіб. з української мови для іноземних студентів / С. М. Дерба. — 2-ге вид., випр. і допов. — К. : Фенікс, 2013. — 97 с.
4. Дерба С. М. Українська мова для іноземних студентів. Наукові тексти та завдання до них / С. М. Дерба, В. О. Любачевська-Сойкур. — Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2012. — 188 с.

5. Дідківська Л. П. Сучасна українська мова. Синтаксис (у двох частинах) : навч. посіб. для іноземних студентів / Л. П. Дідківська, Г. Д. Швець. — К. : Фенікс, 2013.

6. Єщенко Н. О. Практичний курс української мови: усне мовлення : навч. посіб. для іноземних студентів / Н. О. Єщенко. — 2-ге вид., випр. і допов. — К. : Фенікс, 2013. — 207 с.

7. Єлісова М. О. Коментоване читання художніх творів : навч. посіб. для іноземних студентів / М. О. Єлісова. — К. : ТОВ «НВП» Інтерсервіс, 2010. — 120 с.

8. Українська мова для іноземних студентів : посіб. / В. М. Винник [та ін.]. — Тернопіль : ТДМУ, 2013. — 288 с.

9. Швець Г. Д. Читаймо українською : навч. посіб. з української мови для іноземних студентів / Г. Д. Швець, Ю. О. Торчинська, А. О. Літвінчук ; за ред. Г. Д. Швець. — К. : Фенікс, 2012. — 112 с.

Електронні інформаційні ресурси / Electronic information resources

1. Odessa National Medical University: <https://onmedu.edu.ua/>
2. Information for students: <http://www.info.odmu.edu.ua>
3. Ukrainian language for English-speaking students: <http://learn101.org/ukrainian.php>
4. Learning the Ukrainian: <https://www.ukrainianlanguage.org.uk/w.ukrainianlanguage.org>

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

LIST OF REFERENCES

1. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків : у 2 кн. Кн. 1. Соціокультурна комунікація / за ред. проф. С. М. Луцак. — Івано-Франківськ : Медицина, 2019. — 504 с.
2. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків : у 2 кн. Кн. 2. Основи професійного мовлення / за ред. проф. С. М. Луцак. — Івано-Франківськ : Медицина, 2019. — 456 с.
3. Українська мова для іноземців (рівень А2) : навч. посіб. / Т. О. Дегтярьова [та ін.]. — К. : Університетська книга, 2020. — 215 с.
4. Ющук І. Українська мова для іноземців / І. Ющук, Ю. Бондарчук, О. Мушкудіані. — Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2021. — 168 с.
5. Українська мова як іноземна (примірна програма навчальної дисципліни підготовки фахівців другого, магістерського, рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальностей: 222 «Медцина», 221 «Стоматологія», 226 «Фармація») / уклад. С. М. Луцак [та ін.]. — К., 2017. — 130 с.

Навчальне видання

**СІКОРСЬКА Ольга Олександрівна
ФІЛЮК Лілія Миколаївна
ШАНІНА Ольга Сергіївна**

**УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА
Практикум
для здобувачів вищої освіти
5-го курсу міжнародного факультету
(англійська мова навчання)**

Українською та англійською мовами

Редактори ***Р. В. Мерешко, О. В. Титова,***
Технічний редактор ***А. В. Попов***
Коректор ***І. К. Каневський***

Електронне видання

Формат 60x84/16. Ум.-друк. арк. 7,59. Тираж 1. Зам. 2603

Одеський національний медичний університет
65082, Одеса, Валіховський пров., 2.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 668 від 13.11.2001.
e-mail: office@onmedu.edu.ua тел: (048) 723-42-49 факс: (048) 723-22-15